

Adósságok
 Taxa postala
 plátin in num.
 No. 224.716 27
 Szerkesztőség
 és kiadóhivatal:
 Cluj-Kolozsvár, Szer-
 kesztői: Barón L. Popp (v. Brassai-új) 19.
 Telefon: 3-77. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
 Havonta 1, negyedévre 3, fél-
 évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetése-
 sek díjazásáról szerint az "A KÉLET"
 az erdélyi és bánya-
 vidék egynemű napilapja. Cik-
 keink utánnyomását csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

A KÉLET

ERDÉLYI ÉS BÁNYA-
 VIDÉK EGYNEMŰ NAPILAPJA

Ara 5 lej
 Bermentien
 leveleket nem
 fogadjunk el.
 Késiratok
 megörökösnek nem vállaljuk. Fe-
 szerkesztő dr. Marton Ernő, Főszer-
 kesztő Jámor Panna, Budapesti szerkesztő: Hátszegi
 Ernő, Str. St. Constantin Nr. 71.
Kedd, 1932 dec. 6.
 5693. EV
 HÍSZLEV 7. XV. ÉVI.
 277. SZÁM

ELEG VOLT!

A legutolsó két esztendőben viszonyla-
 gos nyugalmában élt az erdélyi zsidóság.
 Mióta a világrkrisis súlyos gondokba ker-
 gette Romániát is, mintha az ifjú anti-
 semiták heda is megkomolyodott volna.
 Egyre kevesebb fiatalember akadott itt Er-
 délyben, aki hajlandó lett volna meg-
 mámorosodni a vén Cuza gyerekes kerep-
 lésétől, mert a gazdasági krízis felnyit-
 totta azoknak a szeméit is, akik néhány
 esztendővel ezelőtt még elhitték, hogy
 csak néhány zsidót véresre kell verni, a
 többieket le kell terrorizálni és akkor
 mindjárt boldog és megelégedett lesz a
 román nép.

Valakinek azonban ugy látszik az az
 érdeke, hogy a hírheft 1927-es esztendő
 szellemét idézze fel újra az ország feje
 felé.
 Mert néhány nap óta megint aggasztó
 terrorjelenségek háborítják az erdélyi
 zsidóság nyugalmát. Temesváron egy
 diákokból álló csoport egyszerűen szét-
 kergette a Keren Hajjeszód mítinget.
 Mőparancsolta a szónokoknak, hogy csak
 románul merjenek beszélni a gyűlés kö-
 zönségéhez, különben „nem garantálják a
 rendet”, mintha ez az ad hoc összeverő-
 dőt tüntető társaság volna Temesvárnak
 a rendőrsége és tőle függne a rend ga-
 rantálása, vagy nem garantálása. Végered-
 ményben ugy látszik mégis fölük függős
 hűbe magyarították meg nekik, hogy a
 gyűlés főszónoka, a bécsi Gelber profesz-
 sor nem tud és nem is tudhat románul,
 a sajátmagukat hatóságnak kinevezett
 diákok tényleg nem garantálták a rendet,
 vérrehozották ultimátumukat és a gyűl-
 lést a valódi hatóságok passzív asszisz-
 tálása mellett feloszlatták.
 Ez az egyik.

A másik, hogy a nagyváradi—kolozsvári
 vonatón a kolozsvári antifizionista
 gyűléstől hazatérő diákok véresre veriek
 egy falusi rabbit. A hatóságok itt is
 megelégedtek azzal, hogy csendesen szem
 leljék az eseményeket.
 Két szimptoma rendkívül jellemző ezek-
 re a felháborító brutalitásokra. Az egyik,
 hogy az antisemita terror az antifizionis-
 ta tüntetésekkel kapcsolatban ka-
 pott újra erőre. A tulajdonképpeni anti-
 zionista incidensek ugyanis nem egé-
 szen rizikómentesek. Ha betörnek a kolozsvári
 utlevélkérdeléstől ablakát, közbé-
 lép a magyar kormány egész diplomáciai
 apparátusa és külügyminiszternek, pre-
 fectusnak, rendőrkövetségnek ajánlkozá-
 sát kell kifejeznie a történet felett. Ha
 egy magyar állampolgár testi épségének
 veszélyeztetésével akarnák levezetni az
 irdentizmus miatti elkeseredést, ugy az
 ilyen brutalitásnak nyilvánvalóan több
 hasznát látaná a magyar kormány, mint a
 tüntetők. Nem tanácsos tehát verekedé-
 sekkel és terroraktusokkal fűszerezni az
 antifizionista tüntetéseket.

Valaki azonban ugy látszik mégis gon-
 doskodni akar, hogy színház is szórakoz-
 tassa a tüntető tömegeket. A legjobb
 színház és a legjobb népmulatság pedig
 időtlen idők óta a verés. Meg kell hát
 venni valakit, valakit, akinek a megveré-
 sét nem kell bocsánatot kérnai s erre a
 célra legalkalmasabbnak látszott egy fa-
 lusi rabbi, Szefergetni pedig olyan gyű-
 lést kergettek szét, ami miatt nem lesz
 diplomáciai bonyodalom. Ezért terrorizált-
 ták le pont a Keren Hajjeszód mítinget.
 Hiszen a zsidókon minden különösebb
 komplikáció nélkül töltheti ki bárki
 kénye-kedvét.

A másik szimptoma szorosan hozzákap-
 csolódik az előshöz. A hatóságok semmit
 sem tettek a veszélyeztetett zsidók testi
 épségének, vagy akár gyűlekezési szabad-
 ságának megvédésére. Vagy nem jöttek,
 vagy későn jöttek. Hadd mulassanak a
 gyermekek s ha már mulatnak, mulassa-
 nak a zsidók rovására, ami miatt nagyobb
 kellemetlenség ugy sem lehet.
 Nekünk azonban egyszer és minden-
 korra elég volt ebből a mulatságból. Mu-
 lassanak ezután nélkülünk. Minden erők
 kol tiltakozunk a bünbak és a levezető-
 csoportokra szerepe ellen. Nem vagyunk
 hajlandók eltűnni, hogy a feleylemetlett
 tömegszendvényeket és kinek-kinek az
 idegességét pont a mi bőrünkön keresztül

Kevés személyi változással a régi Pápen-kormány alakult meg Schleicher elnöklétével

A külföld nem fogja ellenszenvesen fogadni Schleicher kormányát? A kommunisták és Hitler lesznek az új kormány legerősebb ellenzéke

Berlin, december 5. Schleicher tábor-
 nok elnöklété alatt a német birodalmi
 kormány végleg megalakult. Kérdéses
 volt még, hogy a két legfontosabb gazda-
 sági tárca, a gazdasági és földművelés-
 ügyi minisztérium élére kik kerülnek.
 Tegnap azután Warmbold professor, a
 rajnai nagyipar egyik vezető embere át-
 vette a gazdasági tárcát és Braun báró
 pedig a földművelésügyi tárcát. A had-
 ügyi tárcát átmenetileg Schleicher tábor-
 nok tartja meg. A külügyi tárca élén
 Neurath báró, eddigi külügyminiszter
 maradt. A fontos munkaügyi tárcát Syrup
 professor kapta, birodalmi belügyminisz-
 ter Bracht dr. volt esseni polgármester,
 poroszországi főbiztos lett, aki a minisz-
 terség mellett megtartja porosz főbiztosi
 méltóságát is. Külön tárcát szerveztek
 a munkanélküliség leküzdésére, melynek

élére Gerecke dr.-t nevezték ki, „a mun-
 kaszerzés birodalmi főbiztosa” címmel.
 Az eddigi jelek szerint a Schleicher-
 kormánynak két erős parlamenti ellen-
 fele lesz: a nemzeti szocialisták s a kom-
 munisták. A nemzeti szocialistáknak azon-
 ban alighanem leckeül fog szolgálni a
 tegnap lefolyt thüringiai választás, mely
 30 százalékos szavazatsökkenést hozott
 nekik, a pár hét előtti birodalmi gyűlési
 választás eredményeivel szemben. Kül-
 politikailag Schleicher tábornok a német-
 francia megegyezés híve és a beavatott
 körökben ugy tudják, hogy az utolsó idő-
 ben több francia személyiséggel is tár-
 gyalt ebben a kérdésben. Azt hiszik ezért,
 hogy a külföld nem fogja ellenszenvesen
 fogadni az új német birodalmi kormányt,
 melynek élén egy tábornok áll.

Hoover válasza ujólag elutasító lesz Anglia és Franciaország újabb jegyzékeire

Anglia és Franciaország fizetésképtelenség bejelentésére készülő Amerika hajlandó Angliának könnyítéseket adni. A nemzetközi ércpiac továbbra is deprimált

London, december 5. Washingtonból ér-
 kező jelentés szerint Hoover elnök Stim-
 son külügyi államtitkárral folytatott
 hosszas tanácskozások után ugy határo-
 zott, hogy a hadiadósságokra vonatkozó
 angol és francia jegyzékre ezuttal nem
 küld válaszigjegyzéket, hanem csak röviden
 nyugtazza a két jegyzéket vételét. Nemzet-
 közi pénzügyi körök erős nyomást ga-
 korolnak az amerikai kormányra, hogy ez
 valamilyen formában akadályozza meg
 Anglia és Franciaország fizetésképtelen-
 ségének bejelentését. A washingtoni kong-
 reszus több vezető tagja viszont azt ki-
 vánja, hogy az angolok és franciák vagy
 fizessenek, vagy jelentsék be fizetés-
 képtelenségüket. Hoover álláspontja ked-
 den válik ismeretessé, mikor a kongressz-
 szusban felolvassák ebben a kérdésben
 küldött üzenetét. Beavatott pénzügyi kö-
 rökben ugy tudják, hogy az amerikai kor-
 mány a font sterling értékingszámának
 elkerülésére könnyítéseket hajlandó adni
 Angliának. Ezért háromféle megoldást
 fog felajánlani. Egyik az, hogy Anglia a
 kifizetendő összeg erejéig ne szedjen vá-

mot az amerikai árukra. A másik, hogy
 ne dollárban fizessenek, hanem megállá-
 pitandó más pénzgységben, a harmadik,
 hogy Amerikában felvett magánhitelek
 után tegyen eleget fizetési kötelezettsé-
 gének.
 Újabb jelentés szerint Hoover elnök a
 kongresszushoz intézendő üzenetben vá-
 laszol az európai adórszágok kormá-
 nyainak s ez a válasz ujólag elutasító
 lesz. Az üzenetet kedden ismertetik a
 kongresszus előtt.
 A nemzetközi ércpiac a hadiadósságok
 ügyének mai állása miatt továbbra is
 deprimált. A világtőzsdéken semmi olyan
 momentum nem merült fel, amely élén-
 kebb üzleti tevékenységre serkentett
 volna.
 Newyork, december 5. Nemzetközi pénz
 ügyi körök nyomást igyekeznek gyako-
 rolni az amerikai kormányra a hadiadós-
 ságok fizetésbaltászásának ügyében, mert
 csak amerikai engedékenység esetén tart-
 ják elkerülhetőnek Anglia és Francia-
 országgal fizetésképtelensége proklamálását.

Mozgósított az amerikai kormány az éhségfelvonulás ellen

London, december 5. Az amerikai szövetséges fővárost ujra nagyszabású éhség
 felvonulás fenyegeti. Az éhségfelvonulók jórészt a keresetnélküli farmerek szol-
 gáltatják, akiknek minden irányból elindult tömegeit utközben a szinten gazda-
 sági nehézségekkel küzdő többi farmerek látják el. A Washingtonba vonuló tüntetők
 ezuttal jóval nagyobb és szenvedélyes kilengésekre inkább kész erőt képviselnek,
 mint a hadviselőknek nyugdíjuk előzetes kifizetését kívánó csoportja, akik pár
 hónap előtt zavarták meg Washington nyugalmát. A felvonulók első csoportjai
 már meg is érkeztek a szövetséges fővárosba. A kormány nagyszabású intézkedéseket
 tett a veszélyeztetettnek tartott rend biztosítására. Tizezer nemzeti
 gárdistát és tengerészkatonát vont össze Washingtonba és kétezer rendőrt
 és tüzoltót riadókészültségbe helyeztek.

vezessék le. Tiltakozásunk elősorban a
 kormányt és a hatóságokat illeti. Tizez-
 három esztendő alatt elég jól megtanul-
 tunk, hogy kizárólag rajtuk mulik minden.
 Antiszemita terror csak akkor dühöng-
 het, ha a kormány is ugy akarja és a
 hatóságok csendes büntetésaivá szegőd-
 nek az antisemita aktusoknak.
 Ha a belügyminiszter ugy akarja, ugy
 meg se mukkan senki. Ahányszor erős
 kezét mutatta meg a kormány, egy pillá-

lanat alatt ért véget minden rendbontási
 kísérlet. S ahányszor behunyta szemét,
 mindannyiszor zsidó áldozatok fizettek
 meg érte.
 Ne szavaljon hát nekünk ez a kormány
 a zsidók egyenlőségéről és a kisebbsé-
 gek iránt táplált szemérméről! És ne mond
 jon el többet egyetlen frázist sem demok-
 rata szándékairól, hanem a sok hiábavaló
 és üres szöbeszéd helyett végre cseleked-
 jék.

VILÁG TÖRTE

A németországi zsidók tragédiája

A németországi zsidóság siralmas
 helyzete ma az egész világ zsidóságát
 foglalkoztatja. Akár az angol Board of
 Deputies, akár az amerikai Jewish Com-
 mittee jelentése kerül elének, mindegyik
 több oldalas fejezetekben tárja fel a
 németországi zsidóság tragikus gazdasá-
 gi helyzetét. A napokban a zsidó mun-
 kaközvetítő berlini központja adott ki
 részletes kimutatást és helyzetjelentést
 a németországi zsidó munkanélküliség-
 ről és a zsidó tömegek ijesztő arányokat
 öltő deklasszálódásáról.

Az általános munkanélküliség hatal-
 mas arányaira való tekintettel (az álla-
 mi statisztika 1932 júliusában 5.39 mil-
 lió munkanélkülit jegyez fel, ehhez pe-
 dig még hozzájárul az 1.77 millió „lát-
 hatatlan” munkanélküli, amellyel 7.16
 millióra, a hozzátartozókkal pedig 15
 millióra kerekedik ez a szám) nehezen
 lehet rámutatni a lakosság egy oly el-
 tűnő kis részének a nyomorára, mint
 amilyen a zsidóság Németországban. A
 zsidó gazdaságról szóló mese, az utó-
 bi évek gazdasági fejlődésében mara-
 déktalanul szertefoszlott. A zsidók,
 mint az ország lakosságának többi ré-
 tegei is, a gazdaság általános lehangyat-
 lása alatt sínylődnek, e mellett azonban
 egészen sajátos elhelyezkedésük és szoci-
 ális rétegződésük folytán a nyomor-
 nak sokkal mélyebb örvényébe jutottak
 mint a nemzsidó polgárság rétegei. Az
 ezelőtt önálló zsidó kereskedők, mint
 konkurrenciánképtelen munkaerők ve-
 tődtek ki a munkapiacra fiaik és lánya-
 ik, akik ezelőtt szabad utat találtak a
 szabad pályák és az akadémikus hiva-
 tások felé, ugyancsak kénytelenek be-
 állani a munkátkeresők végnévküli sere-
 gébe. Ez a megsokszorosodott és eddig
 ismeretlen arányokban felfokozódott
 zsidó munkástömeg a rendkívüli viszony-
 nyok következtében egy egészen szűk
 és korlátozott munkapiaccal áll szemben.
 De ezenkívül számos pozíciót és lehető-
 séget már eleve elzárnak a zsidók előtti,
 ami százaszorosán súlyosbítja helyzetü-
 ket.

A gazdasági antiszemizmus egyre
 súlyosabb veszedelemmel fenyegeti a
 német zsidóság gazdasági egzisztenciá-
 ját. Nincs is már olyan gazdasági terü-
 let, amelyből ne üldöznék ki a zsidókat,
 a bojkott legkülönbözőbb eszközeivel.
 Kezdődött ez az irtó háború az áruház-
 zok és koncernek elleni harcral. Ezeket
 a gazdasági ágakat ugyanis egészen
 hamis alapon zsidó hatalmi-pozícióknak
 bélyegezték meg. És ez elegendő volt
 mindenre. A jelszó ez volt: „Ne vásá-
 roljatok zsidóknál!” Raffinált propa-
 gandával és ha kellett brutális erőszak-
 kal heccelték a tömegeket a zsidó céhek
 ellen, posztokat állítottak fel a zsidó
 üzletek elé, hogy megakadályozzák a
 nemzsidó vevők belépését. Az antisze-
 mita lapokban közzétették a zsidó üz-
 letekben vásárolt egyének neveit, igen
 gyakran fényképeket is, amint éppen
 be- vagy kilépnek egy zsidó üzletből.
 A kisvárosokban azonban a zsidó ke-
 reskedőknek be kellett zárniok üzletei-
 ket és el kellett hagyniok a várost, a
 melynek gazdasági fejlődésében évtize-
 deken át közreműködtek.

Hasonló formát ölt a zsidó kézmű-
 vesség elleni harc. És ugyanilyen tra-
 gikus a zsidó vegyész és technikus hely-
 zete is, mert itt a bojkott az összes nagy
 üzemeket magába foglalja. Ezekben az
 iparokban már nem is alkalmaznak zsi-
 dókat. Ott pedig, ahol még nem mondot-
 tak le teljesítményükről és munkaké-
 pességükről, társadalmi megvetésben

EGY HÉT BUKAREST

részesülnek. A zsidó orvosok és ügyvédek elleni harc ma már egészen groteszk formákat ölt. Az ügyvédi és orvosi kamarákat a nációk tartják hatalmukban. A kis városokban viszont teljesen lehetetlenné teszik a zsidó akadémikus számára hivatásának gyakorlását.

Az irodalom, a sajtó, a képző- és zeneművészet csarnokaiban egyre erősebben tör előre az antiszemitizmus. Nagy könyvkiadók, amelyek főképpen zsidó munkatársaiknak köszönhetik fellendülésüket, elvárásólják magukat a zsidó írók és szerzők előtt. A színházakból kizárják a zsidó színészeket és hasonló a helyzet a zeneművészet és rádió-studiók terén is.

De mindennél súlyosabb és elviselhetetlenebb a zsidó magántisztviselők és munkások üldözötése, mert itt a leggyengébb ellenállás vonalán törtet előre az antiszemitizmus heccelés. Ez az állapot éhhalálra itéli a zsidó hivatalnokokat és munkásokat, akiket az általános gazdasági okokon kívül zsidó létük miatt is üldöznek és a gazdasági élet proceszusából kizárnak. A nagy koncertek igazgatói szobájában mindig van valaki, aki gondját viseli annak, hogy az elbocsátásoknál minél számosabban hulljanak ki a zsidó munkások és alkalmazottak, viszont új munkaerők beállításánál még véletlenségből sem jöjjenek tekintetbe a zsidó jelentkezők. És ez akkor is fennáll, ha az üzemtulajdonos történetesen — zsidó!

Az állandóan fokozódó munkanélküliség, a maga tragikus következményeivel, nyomorával és kétségbeesésével olyan állapotokat teremtett a zsidó családok tömegében, aminek néhány évvel ezelőtt el sem lehetett képzelni. Fiatal emberek öreg szüleiknek terhére támaszkodnak, holott valamikor ők gondoskodtak az öreg szüleikről. Képtelenek megházasodni, családi életet és háztartást alapítani. A zsidó születések száma napról-napra, évről-évre csökken, viszont a zsidó halálozások száma hihetetlen méreteket ölt. A gazdasági okokból elkövetett öngyilkosságok csaknem napirenden vannak. És ebben a rettenetes szorultságban megindult a menekülés a zsidóságból, mint a gazdasági összeomlás előtti utolsó mentés: a kikereszkedés.

A zsidó munkanélküliség számát nem lehet pontosan megállapítani, miután a közmunkaügyi hivatal nem vezet felkészült statisztikát, viszont a zsidó munkaközvetítő a zsidó munkanélkülieknek csak egy részét foglalja magába. Csak a berlini munkaközvetítőnél 1931-ben 15.000 zsidó munkanélküli jelentkezett. A birodalmi és városi hatóságok az egyre növekedő hecc-áramlattal kapcsolatosan a legjobb esetben megnyugtató szóval reagálnak a különböző intervenciókra. De még sohasem került sor arra, hogy a hatóságok bármilyen formában fellépjenek a bojkott ellen. A gazdasági szövetségek, a munkaadók szövetsége, sőt a szakszervezetek is hallgatnak...

Szt. László
kellemes illatu
plpere-szappan
fertőtlenítő hatása megóvja
betegeiségektől

Bucuresti-Bukarest, december 5. Éppen ott voltam a miniszterelnökségen, amikor befutott a délutáni posta. Jelentések az ország különböző részeiből, politikai beszámolók, kérvények, magánlevelek... Hatalmas, vaskos köteg.

— Hogyan, ezt a miniszterelnök ur mind átolvassa? kértem Sabo kabinetfőnököt.

— Bizony, néha a késő éjjeli órákig tart ez a munka. Mi annyiban könnyítjük meg a munkáját, hogy átnézzük, osztályozzuk és bizonyos rendszerbe szedjük a leveleket.

És a kabinetfőnök meg is kezdte ezt a munkát. A papírvágó kés serényen végzi kötelességét...

— Az emberek el se tudják képzelni, hogy mi mindennel háborítják a miniszterelnököt — jegyzi meg a kabinetfőnök. — Itt van ni, például: És felénk nyújt egy kupa betűkkel megírt levelet. „Drága szép miniszterelnök ur.

Atyám egy nagy indiai tudós volt, de már meghalt és most szeretnék a keblére borulni. Ezért szeretném felkutatni hamvait. Ezt a dolgot szeretném megbeszélni és ezért leutaznék 15-én a filléres gyorsal. Ebből az alkalomból igen fontos tanácsokat adnék, amelyeknek segítségével megmenthetném Romániát.

Különböztetem a plostii pályaudvaron az aranyfogamat. Kérem fizessék ki nekem annak ellenértékét, mert hiszen mindenért a vasut a hibás. Kérem ezenkívül, hogy fájdalomdíj fejében egy pár cipőt is juttassanak el cimemre. A cipőnek a sarka azonban ne legyen túl magas.

— **M. Anna.** A levél magyarul van megírva. Az aláíróját ismerjük. Sokan ismerik, hiszen ismert figurája Kolozsvárnak. Eppen ezért figyelmeztettük a kabinetfőnököt is hogy indiai rokonságról vagy Indiában eltemetett ősről szó sem lehet. És így Dr. A. levele a másodrendű fontossággal rendelkező levelek közé került.

Hasonló sorsra jutott M. Anna nevű hölgy levele is. Bár a házszám itt egészen téves. A levél különben a következőképpen hangzik:

„Miniszterelnök Ur,
Elvesztettem a ploestii pályaudvaron az aranyfogamat. Kérem fizessék ki nekem annak ellenértékét, mert hiszen mindenért a vasut a hibás. Kérem ezenkívül, hogy fájdalomdíj fejében egy pár cipőt is juttassanak el cimemre. A cipőnek a sarka azonban ne legyen túl magas.

— **M. Anna.** A levél mindenesetre frissítőleg hat majd a miniszterelnök idegzetére és így elkerüli a papirkosarat.

De tán Hers J. levele sem az erdélyi, sem más minisztériumhoz nem lesz beosztva. Azok közé a levelek közé lesz szortírozva, amelyek Maniu miniszterelnök szigorúan személyesen intéz el. Hers J. előbb elpanaszolja, milyen kálváriákon ment keresztül az utóbbi tiz esztendőben, elmondja, hogy ment tönkre az állam miatt, hogy családja milyen szörnyű nyomorban él, majd végül így fejezi be levélét:

...vagy a pénzt fizessék ki, vagy a fát adják vissza; amelyet a törvényszéknek és a börtönek szállítottam. Leg alább ilyenformán lesz tölire fánk és nem fog a családom megfagyni...“

Végül minden napra esik egy-egy levél, amelyet böles, jóakaró, tanácsadó intéz az ország kancellárjához.

A nára eső hosszú, primitív, apró betűkkel teleírt levél így kezdődik:

„Adj az Eg, hogy ez a levél jó kedvében találja kegyelmedet. Irtam már Vaida urnak, nehogy beengedje az országba az idegen szakértőket. És ő mint-ha meg is hallgatott volna.
„Hát nem vagyunk mi elegendően és elég okos emberek?...“

Micsoda gyengeség a Madgearu részéről, hogy ő mindenképpen beakarja őket hozni!
Rá kell parancsolni: Legyen így! és kész.

És ebben a hangnemben, négy oldalon keresztül... az összes nagy problémák... És miután ezeket a leveleket sikerült végre elolvasnia, a miniszterelnök utána néz még egy kicsit a választójogi reformnak, meg a városi adósságok szanálásának is...

Ausztriában a karácsonyi szünidőre be tiltották mindennemű politikai összejövetelt. Az intézkedésnek célja, hogy a lakosság a karácsonyi ünnepek alkalmával meg legyen kímélve a politika iz-

galmaitól.

Szó van róla, hogy az osztrák kormány intézkedését a román kormány is átveszi. Az elmúlt vasárnap például tartottak gyűléseket: „Az Eforiában a liberálisok, Goga a Verde városrészen, a Grivicán Lupu dr., a Negru városrészen, a nemzeti parasztpárt, a Calea Victoriei klubhelyiségükben a cuzisták, a Trasilvaniában a városi adósok és így tovább.

A liberálisokhoz angostatták hogy az ország beteg, ám ők hajlandók érte feláldozni magukat. Ugyanezt mondták a gogisták, hasonló tónust használtak a lupisták is. Aldozatokról beszéltek a nemzeti parasztpártiak is, csupán azzal a különbséggel, hogy az ország betegségét ők elhallgatták, sőt ellenkezőleg: Nekik az ország soha ilyen jól nem érezte magát.

Kérdés, hogy az áldozatra kész pártok hajlandók lesznek e még arra az áldozatra is, hogy — mint Ausztriában, egy hónapra letegyék a fegyvereket!...

— **Na Cuza** ur tavaszig elválnak. Hát megért magának ez a k is hecc 35.000 lejt? — Megérte, mert a választási propa-

gandában 100.000 lejt ér meg egy ilyesmi. Közben a beszélgetéshöz csatlakozik Stelescu, a vasgárdisták ifju feketeinges hóse is.

— Látja Stelescu — fordul ezuttal feléje az említett többségi képviselő — ezek itt — és Cuzára mutat — lefózik maugkat, még itt is tudnak verekedni.

Stelescu nem érzi meg a szavak mögött rejlő gunyt és így válaszol: — Mit csináljak, én folyton mondom Codreanunak, hogy ez nem megy tovább így, hogy nekünk is akcióba kell lép-nünk.

— Ti féltitek azt a rongyos napidíjat, — legyint a kezével Cuza.

— Az Isten szerelmére — kiált fel a közömből álló többségi, — csak össze ne verekedjenek.

Hátszegi Ernő.

Maniu nem engedi megünnepeltetni hatvanadik születésnapját

Miért nem küldtek üdvözlő táviratot Románia miniszterelnöknek a december 1-i kolozsvári antirevizionista mittingről?

Bucuresti-Bukarest, december 5. (Az Új Kelet tud.) Vaida Sándor akit december elsején szoborleplezési ünnepség keretében ünnepeltek meg hivi hatvanadik születésnapja alkalmából, beszédében egy váratlan fordulattal rámutatott arra, hogy közeledek Maniu hatvanadik születésnapja is. Javasolta, hogy a miniszterelnököt, akihez hasonló egyénisége 1848 óta nem volt az erdélyi románságnak, méltó keretek között ünnepeljék meg. Maniu elhárította magtól az ünnepelést és a mai nappal a következő érdekes levelet intézte Vaidához:

„Szeretet Sándorom! Mély megindultsággal olvastam a lapokban a te igen kedves szavaidat, amelyekkel születésnapom megünnepelését ki vántad előkészíteni. Mint mindig, most is nagylelkű voltál velem szemben. Köszönöm neked, tiszta szívemből; kérlek azonban, hogy baráti határozatokat ne valósítsatok meg. El vagyok határozva arra, hogy ne engedjek meg semmiféle ünnepelést ezen a napon és a megpróbáltatásoknak ezt az idejét nem találom megfelelőnek ünnepségek rendezésére egy olyan emberrel szemben, aki szolgálatban van.

Kérlek, kedves Sándor, fogadd őszinte köszönetemet, testvéri ölelésemet, meleg üdvözlömetem.

Bukarest, december 2.

Gyula.

Select mozgóban

A bajnok

a hires csodagyermek
Jackie Cooper-rel
Következő műsor
ATLANTIDA
Brigitte Helm-mel

gandában 100.000 lejt ér meg egy ilyesmi. Közben a beszélgetéshöz csatlakozik Stelescu, a vasgárdisták ifju feketeinges hóse is.

— Látja Stelescu — fordul ezuttal feléje az említett többségi képviselő — ezek itt — és Cuzára mutat — lefózik maugkat, még itt is tudnak verekedni.

Stelescu nem érzi meg a szavak mögött rejlő gunyt és így válaszol: — Mit csináljak, én folyton mondom Codreanunak, hogy ez nem megy tovább így, hogy nekünk is akcióba kell lép-nünk.

— Ti féltitek azt a rongyos napidíjat, — legyint a kezével Cuza.

— Az Isten szerelmére — kiált fel a közömből álló többségi, — csak össze ne verekedjenek.

Hátszegi Ernő.

— **Na Cuza** ur tavaszig elválnak. Hát megért magának ez a k is hecc 35.000 lejt? — Megérte, mert a választási propa-

gandában 100.000 lejt ér meg egy ilyesmi. Közben a beszélgetéshöz csatlakozik Stelescu, a vasgárdisták ifju feketeinges hóse is.

— Látja Stelescu — fordul ezuttal feléje az említett többségi képviselő — ezek itt — és Cuzára mutat — lefózik maugkat, még itt is tudnak verekedni.

Stelescu nem érzi meg a szavak mögött rejlő gunyt és így válaszol: — Mit csináljak, én folyton mondom Codreanunak, hogy ez nem megy tovább így, hogy nekünk is akcióba kell lép-nünk.

— Ti féltitek azt a rongyos napidíjat, — legyint a kezével Cuza.

— Az Isten szerelmére — kiált fel a közömből álló többségi, — csak össze ne verekedjenek.

Hátszegi Ernő.

— **Na Cuza** ur tavaszig elválnak. Hát megért magának ez a k is hecc 35.000 lejt? — Megérte, mert a választási propa-

gandában 100.000 lejt ér meg egy ilyesmi. Közben a beszélgetéshöz csatlakozik Stelescu, a vasgárdisták ifju feketeinges hóse is.

— Látja Stelescu — fordul ezuttal feléje az említett többségi képviselő — ezek itt — és Cuzára mutat — lefózik maugkat, még itt is tudnak verekedni.

Stelescu nem érzi meg a szavak mögött rejlő gunyt és így válaszol: — Mit csináljak, én folyton mondom Codreanunak, hogy ez nem megy tovább így, hogy nekünk is akcióba kell lép-nünk.

— Ti féltitek azt a rongyos napidíjat, — legyint a kezével Cuza.

— Az Isten szerelmére — kiált fel a közömből álló többségi, — csak össze ne verekedjenek.

Hátszegi Ernő.

— **Na Cuza** ur tavaszig elválnak. Hát megért magának ez a k is hecc 35.000 lejt? — Megérte, mert a választási propa-

gandában 100.000 lejt ér meg egy ilyesmi. Közben a beszélgetéshöz csatlakozik Stelescu, a vasgárdisták ifju feketeinges hóse is.

— Látja Stelescu — fordul ezuttal feléje az említett többségi képviselő — ezek itt — és Cuzára mutat — lefózik maugkat, még itt is tudnak verekedni.

Stelescu nem érzi meg a szavak mögött rejlő gunyt és így válaszol: — Mit csináljak, én folyton mondom Codreanunak, hogy ez nem megy tovább így, hogy nekünk is akcióba kell lép-nünk.

— Ti féltitek azt a rongyos napidíjat, — legyint a kezével Cuza.

— Az Isten szerelmére — kiált fel a közömből álló többségi, — csak össze ne verekedjenek.

Hátszegi Ernő.

— **Na Cuza** ur tavaszig elválnak. Hát megért magának ez a k is hecc 35.000 lejt? — Megérte, mert a választási propa-

gandában 100.000 lejt ér meg egy ilyesmi. Közben a beszélgetéshöz csatlakozik Stelescu, a vasgárdisták ifju feketeinges hóse is.

— Látja Stelescu — fordul ezuttal feléje az említett többségi képviselő — ezek itt — és Cuzára mutat — lefózik maugkat, még itt is tudnak verekedni.

Stelescu nem érzi meg a szavak mögött rejlő gunyt és így válaszol: — Mit csináljak, én folyton mondom Codreanunak, hogy ez nem megy tovább így, hogy nekünk is akcióba kell lép-nünk.

— Ti féltitek azt a rongyos napidíjat, — legyint a kezével Cuza.

— Az Isten szerelmére — kiált fel a közömből álló többségi, — csak össze ne verekedjenek.

Hátszegi Ernő.

— **Na Cuza** ur tavaszig elválnak. Hát megért magának ez a k is hecc 35.000 lejt? — Megérte, mert a választási propa-

gandában 100.000 lejt ér meg egy ilyesmi. Közben a beszélgetéshöz csatlakozik Stelescu, a vasgárdisták ifju feketeinges hóse is.

— Látja Stelescu — fordul ezuttal feléje az említett többségi képviselő — ezek itt — és Cuzára mutat — lefózik maugkat, még itt is tudnak verekedni.

Stelescu nem érzi meg a szavak mögött rejlő gunyt és így válaszol: — Mit csináljak, én folyton mondom Codreanunak, hogy ez nem megy tovább így, hogy nekünk is akcióba kell lép-nünk.

— Ti féltitek azt a rongyos napidíjat, — legyint a kezével Cuza.

— Az Isten szerelmére — kiált fel a közömből álló többségi, — csak össze ne verekedjenek.

M
O
Tusná mellet

A zs

Brasov-Brassó.
let tud.) Több min
gató érkezett kü
minden részből
reszk város négy
résztény Diákok
látja vendégül. S
tak be a különv
advarra ahol dr.
fektus, Voieu po
des. rendőrprefek
és a különböző r
vezetői üdvözlöt
asak a diákok üc
pályaudvarra a
szerekek zenekari

Többez
geressz

A diákokat rész
ternátusokban és
dig magánosokn
nagy maga a vár
szes kongresszistá
so közelében fekv
eale falvakban a
gúl a diákok egy
restiek különvona
mint kétezer del
diáklányok zárt s
városba, majd es
váradi és temesv
vonata futott be a
ról kétszáz polite
iozsvárról pedig r
diáklány indult el
az a hír terjedt el,
jövő vonat diákja
gesváron rohami
éttermeiket és mi
nagy károkat oko

A polgári és ka
mánytól kapott u
en széleskörű int
zavarások elkerül
készítőségeinek
épületét egy esen
lap igazgatóságá
minden övintézte
hatalmas tábláját
épületről, amelyne
üresen maradt. A
intézkedett továb
eust tartama alát
és szerdán a lapo
Kapu uecai épüle
új vasrácsot épít
gyanacsak azzal a
ses támadással sz
tudjanak védekez
eket foganatosito
kedő, valamint ne
hajdonosa is.

- A kongresszus n
pontok szerepelnek
- 1. A tizéves diáklányok
  - 2. A diksegély
  - 3. A diákegyet
  - 4. A diákság és
  - 5. Nacionalisa
- lógia.
- a) Kisebbségi
  - b) A zsidókér
  - c) A kommun
  - d) A diákság
- 6. A revizionis
  - a) Az elidege
  - b) A határon
  - 7. Testnevelés
  - 8. A diákság ki

A legnagyobb sp
Enciklopédiája (Sp
talmal lexikonkötet
tráció, 50 műmellé
és, a régi 1500 le
pagenál Kvár. Pos
mentesen.

Tiszta

Ne higyen senknek!

Tiszta

Ne higyen senknek! Győződjön meg személyesen „CRISTAL” fest, tisztít és mos legszebben

OLCSÓ HÉT
M. NEUMANN
ruhaárúházában
CLUJ, Plata Unirii 14.
Tekintse meg kirakatainkat!

Megkezdődött a brassói országos diákkongresszus

Tusnád mellett közáport zudítottak egy diákokat szállító különvonatra. Vasárnap este a Brassói Lapok ellen tüntettek a kongresszus delegátusai

A zsidókérdés és a numerusz klausuzs a kongresszus napirendjén

Brasov-Brassó, december 5. (Az Uj Kelet tud.) Több mint hatezer egyetemi hallgató érkezett különvonaton az ország minden részéből Brassóba. Ez a pittoreszk város négy napig a Romániai Keresztény Diákok országos kongresszusát látja vendégül. Szombat délután futottak be a különvonatok a brassói pályaudvarra ahol dr. Cuteanu vármegyei prefektus, Voicu polgármester, Voinea ezredes, rendőrprefektus, Popovici főügyész és a különböző román kulturegyesületek vezetői üdvözölték a diákokat. Ugyanakkor a diákok üdvözlésére kivézényelték a pályaudvarra a Brassóban állomásozó zenekarait is.

Több ezer diák érkezett a kongresszusra

A diákokat részint kaszárnyákban, internátusokban és szállodákban, részint pedig magánosoknál helyezték el. Mintegy maga a város nem is tudta az összes kongresszistákat befogadni, a Brassó közelében fekvő Stupini, Darste és Saele falvakban a parasztok látták vendégül a diákok egy részét. Elsőnek a bukaréstei különvonata érkezett meg, több mint kétezer delegátussal. A diákok és diákányok zárt sorokban vonultak fel a városba, majd este a kolozsvári, nagyváradi és temesvári delegátusok különvonata futott be a pályaudvarra. Tmesváról kétszáz politéchnikai hallgató, Kolozsvárról pedig mintegy hétszáz diák és diákány indult el Brassóba. A városban az a hír terjedt el, hogy a Kolozsvár felől jövő vonat diákjai Erzsébetfalván és Szegeváron rohammal vették be a vasúti áttermeket és mindent elfogyasztottak. Nagy károkat okozva a tulajdonosoknak.

Az óvintézkedések

A polgári és katonai hatóságok a kormánytól kapott utasításoknak megfelelően széleskörű intézkedéseket tettek rendezések elkerülésére. A Brassói Lapok szerkesztőségének és kiadóhivatalának épületét egy csendőrkülönítmény őrzi. A lap igazgatósága egyébként is megtett minden óvintézkedést. A Brassói Lapok hatalmas tábláját levették a Kapu uccai épületről, amelynek frontja ilyenképpen üresen maradt. A lap igazgatósága úgy intézkedett továbbá, hogy a kongresszust tartama alatt, tehát hétfőn, kedden és szerdán a lapot nem jelenteti meg. A Kapu uccai épület bejáratához hatalmas vasrácsot építettek az elmúlt héten, ugyancsak azzal a céllal, hogy esetleges támadással szemben eredményesen tudjanak védekezni. Hasonló óvintézkedéseket foganatosított több brassói kereskedő, valamint néhány iparvállalat tulajdonosa is.

A napirend

- A kongresszus napirendjén a következő pontok szerepelnek:
1. A tízéves diákmozgalom megünneplése.
  2. A diksegélyezés.
  3. A diákegyetel megszervezése.
  4. A diákság és a falu problémája.
  5. Nacionalisa és keresztény ideológia.
    - a) Kisebbségi kérdés.
    - b) A zsidókérdés és a numerusz klausuzs.
    - c) A kommunizmus és a szabadkőművesség.
    - d) A diákság keresztényi hivatása.
  6. A revizionista propaganda.
    - a) Az elidegenedett országrészek.
    - b) A határon túli románok.
  7. Testnevelés az egyetemeken.
  8. A diákság külpolitikai orientációja

A legnagyobb sportszenzáció. A Sport Enciklopédiája (Sport és játék). Két hatalmas lexikonkötet. 784 oldal, 500 illusztráció, 50 műmelléklet, egészváson kötés, a régi 1500 lej helyett 248 lej. Leptegenál Kvár. Postán utánvétellel portómentesen.

- a) A belpolitikában.
  - b) A külpolitikában.
9. Az intellektuális és az ipari munkanélküliség.

„Chestiunea jidaneasca“

A zsidókérdés természetesen nem hiányozhat a kongresszus napirendjéről. „Chestiunea jidaneasca“, így szerepel ez a kérdés a napirenden, szinte előre jelezve, hogy milyen álláspontot kívánnak a diákok a „jidán“-okkal és a numerusz klausuzs-szal kapcsolatban elfoglalni. Maga az a tény, hogy Cuza professzort hívták meg az ünnepi előadás megtartására, kellőleg illusztrálja, hogy milyen atmoszférában kívánják a diákok az antiszemita diákmozgalom tízéves évfordulóját megünnepelni.

Hogyan folyt le a kongresszus

A kongresszus egyébként vasárnap délelőtt Tedeummal kezdődött, majd délután tízen órakor vette kezdetét az ünnepélyes megnyitó. Blaga esperes elnök, aki Balan erdélyi görögkeleti metropolita nevében üdvözölte a diákokat. Cotarleu esperes Suciu balázsfalvi görögkatolikus érsek üdvözlését tolmácsolta, majd a polgári és katonai hatóságok az Astra, a brassói kereskedelmi s iparkamara és a brassói szász lakosság, valamint a lengyel és jugoszláv diákság küldötteinek üdvözlései következtek. A kolozsvári egyetem részéről Octavian Stanca, a Petru Maior diákszövetség elnöke, a temesvári megye részéről pedig Banciu üdvözölték a kongresszust, amelynek megnyitóján szerepelt még Stelescu, az ismert vasgárdista diákképviselő beszéde is. Elhatározták, hogy táviratilag üdvözlék az uralkodót, Maniu miniszterelnököt, Gusztai közoktatásügyi és Mihalache belügyminisztereket, valamint Cuza professzort. Délben bankett volt, délután pedig a delegátusok egyrésze kirándulást rendezett a polyánai erdőbe. Este hét órakor több mint kétezer diák vonult fel a Kapu uccába, a Brassói Lapok épülete elé. Itt hosszasan tüntettek a lap és a revizionista mozgalom ellen. Rendezavarásra nem került sor.

Vasárnap este színházi előadás zárta be a napi programot, majd hétfőn délelőtt a fenti napirendnek megfelelően, megkezdődtek a kongresszus munkálatai.

Közápor a diákok vanatjára

A Moldovából a kongresszusra igyekvő diákok vonatát, amelyen a jasi, a csernovitzi és kisenevi egyetemek kiküldöttei foglaltak helyet, Csik és Brassó között megtámadták. Midőn a vonat Tusnád elhagyta, közápor zúdult a vonatra, amelynek több ablakát betörték. Két diák lány és három diák komolyan megsérült. Az áldozatokat Brassóba szállították, ahol a pályaudvaron a mentők kötötték be, majd a Marzescu-kórházba szállították őket. Carp Zamfir kisenevi teológus a fején szenvedett súlyosabb sérülést. A vonat a támadás miatt csak egy órával később folytathatta útját. A brassói hatóságokat telefonon értesítették a támadásról. Medrea rendőrségi vezérfelügyelő azonnal vizsgálatot rendelt el, amely eddig csupán két feltevéshez jutott el. Az egyik, hogy Tusnád környéki kommunista famunkások, a másik, hogy a vidéken lakó székelyek voltak a támadás értelmi szerzője.

Tegnap este Brassóba érkezett Joan Pop belügyi alminiszter, aki személyesen fogja a rendfenntartási intézkedéseket irányítani.

Társaságban

és látogatás alkalmával

biztos lehet a siker felől az bizonyom, ha

Gallia

selyemből

készült ruhákban jár.

Cluj-Kolozsvár fiók: Gen. Neculcea No. 2. (Renner-palota)

A nemzeti parasztpárt győzött vasárnap a megyei választásokon

Előretörnek a liberálisok

Bucuresti Bukarest, deceber 5. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap országsszerte megkezdődtek a megyei tanácsválasztások. Tizenhat megye lakossága választott december 4-én, míg a községi és városi tanácsválasztásokra a következő hetekben, részint pedig január folyamán fog sor kerülni. A kormány igyekezett elkerülni a politikai harcot, ez azonban csak néhány helyen sikerült. A megyék legnagyobb részében erőteljes harc folyt az egyes pártok jelöltjei között. A harc különösképpen a nemzeti parasztpárt és a liberálisok között éleződött ki. Utóbbiak be akarták bizonyítani, hogy négy évi ellenzékiesség után olyan népszerűséggel rendelkeznek, amely jogot ad nekik arra, hogy maguknak követeljék a hatalmat. Az eredmények nem igazolták, csak részben a liberálisoknak ezt a várakozását. A regátban sikerült több megyei tanácsosi mandátumot elhódítani, de a többséget mindenütt a nemzeti parasztpárt szerezte meg. Feltűnő a cuzisták előretörése Suceava megyében. Az eddig beérkezett eredmények a következők:

Arad megye: a kormány (a magyar párttal együtt) 26, őliberális 10 mandátum. Suceava: kormánypárt 20, cuzisták 10. Vlasca: kormánypárt 25, őliberálisok 11. Vaslau: kormánypárt 20, őliberálisok 10 mandátum. Naszód megyében az összes mandátumokat a kormánypárt kapta meg. Alsófehér és Udvarhely megyékben egyhangú volt a választás, miután a kormánypárt előzetesen megállapodott az ellenzékkel a man

dátumok elosztását illetően. Szilágy megye huszonkilenc székéje közül huszonhatban a következőképpen oszlottak meg a szavazatok: nemzeti parasztpárt

26 ezer, lupista — szocialista kartell 11.224, őliberálisok 1891. A többi megyében ugyancsak a kormánypárt szerezte meg a többséget.

Közönséges baleset lett a politikai gyilkosságból

A Szilágyi vendéglőben történetekre teljesen fényt derített a vizsgálóbíró

Cluj-Kolozsvár, december 5. (Az Uj Kelet tud.) Tíz nappal ezeiótt indította meg a nyomozást a kolozsvári rendőrség a Szilágyi-vendéglőben történt állítólagos gyilkosság ügyében. Popa Simon ablaküvegező legény tévedt be a vendéglőbe. Itt egy asztalnál Butyka István és Gál Ferenc ült, akik az első rendőrségi nyomozati eredmények szerint politikai vitába kezdtek Popával, akivel a revizióról tárgyaltak. Popa néhány perc múlva elhagyta a vendéglőt. Röviddel rá egy járókelő megtalálta Popát, aki eszméletlenül feküdt a járdán. Bejött a vendéglőbe, itt figyelmeztette Szilágyi Sándor vendéglőst, hogy jöjjön segítségére, mert egy részeg embert talált, aki elaludt az utcán és felős, hogy megfagy. Ekkor állítólag egy Szász nevű egyén jött oda, aki vékony nádpálcával kezdte ütögetni Popát, majd Szilágyi a redőnyhuzóval jött ki és egyesek szerint annak vasvégével ütögette.

Ekkor észrevették, hogy Popa nem mozog, és megdöbbenve vették észre, hogy Popa meghalt. A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást. A rendőri vizsgálat

megállapította, hogy Popa koponyáján nagy ütés látható, mely az első feltételek szerint Szilágyi redőnyhuzójának vasvégétől eredt. A rendőrség letartóztatta Szilágyit, Butykát és Gál Ferencet, akiket az ügyességre is átvittek. Itt Pastia vizsgálóbíró kezdte meg a vizsgálatot. Felmerült az a feltevés, hogy Popa beugrott a kocsmában és mikor kiment az uccára, leesett, a fejét egy kőbe verte bele és úgy halt meg. Hétfőn délelőtt Pastia vizsgálóbíró dr. Kernbach Mihály orvosszakértővel a helyszínen tartott szemlét és megállapította, hogy a halál szerencsétlenség következtében is beállhatott. Ennek alapján mind a négy letartóztatottat még a mai napon szabadlábra helyezték.

Előadás az öntudat reformjáról. A Magánalkalmazottak Szakszervezetében (P. Unirii, v. Főter 19. I. em.) szerdán, december 7-én este félkilenc órakor Salamon László író „Az öntudat reformja” címen tart előadást. Belépés díjtalan. Vendégeket szívesen látnak.

Tiszta való nem ámitás, CZINK-nél készül legszebb festés és tisztítás

Dr. Perl Otto tudományos kísérletei alapján készült **Perlott** fogpaszta, fogpor, szájjvíz és drageé máris mindenkit meghódított

Hauptmann-ünnepség és Molnár-bemutató

— A kolozsvári Magyar Színház kamara-előadásai —

A Magyar Színház drámai együttese szombaton este Gerhart Hauptmann hetvenedik születésnapja alkalmából a katolikus gimnázium dísztermében, amelyet kamara-színházzá léptettek elő, a Crampton mestert játszotta. Játék előtt Molter Károly a nagy német drámaíróról méltatta. Nagy siker, taps. A közönség hálás volt Hauptmannnak és kedves színészeinknek. Vasárnap délután Bónyi Adorján Az elcsereült ember című színműve ment és este bemutatták Molnár Ferenc Harmóniáját.

Amikor Pesten és Bécsben a Harmóniát bemutatták, az okoskodók és az ösztönös „élvezők” nem tudták, hová skatulyazzák a darabot. Kabaré, vagy szatira, vagy életkép? Bécsben kurtán elintézték: kifütyülték. A darabot és a szerzőt is, aki talán életében először jutott ebbe a számára nagyon is komikus helyzetbe.

Valószínűleg akkor megtapogatta magát, nem-e álmodik? Hogy kerül ő, aki soha problémát nem érintett, a publikum szenvedélyének központjába? Ő, aki világ életében — még a Liliomot is beleértve — csak kiszolgált. Fordulatban és párbeszédben, helyzetek kiaknázásában, ötletben és gondolatban egyetlen szempont vezette: kacagtatni! Semmi elmélyülés, semmi felvilágosítás, semmi tisztázódása problémáknak, egységgyedül csakis mulattatni.

Ebben a Harmónia című darabban is mulattatni akart. Egy méltóságos urat, tul az ötvenet mutat be, aki a legboldogabb családi életet éli, de ez nem gátolja meg abban, hogy megcsalja asszonyát egy manikűrös leánnyal, aki menyasszonya a borbélynak. A férj nagyon szereti a zenét, elnöke is egy dalárdának, nagy smokk, de ahhoz van esze, hogy mindent kiparirozzon az égi zenével. Ez a méltóságos ur, ugylátszik maga a szerző, aki önmagát rajzolja életének ebben az öszi szakában. Önmagát, aki egyre csak muzsikált, könnyű zenében excellált, romantikus, tulfitútt emberek dirigense. Körülötte is csupa félboldon, hízelgő, csupa „csacsener”. Viccek, kiszólások, kacagtató helyzetek, izes molnárférfiességek. Pest és Bécs publikuma nem hitte el, hogy ilyesmi az életben előfordulhasson, a könnyű, bohó életnek ilyen szigete a gondok és kilátástalanságok mai tengerében. Vissza kell menni a háboru előtti évekbe, hogy ezt valószínűvé lehessen tenni. A közönség azonban szatírát követel ma, vagy iránymutatást a színtér fórumáról is, jövőbe vetítést. Ezen bukott meg a Harmónia a nagyvárosokban. Ahol az idegek finomabbak és rezonálóbbak. Itt a vidéken még közvetlenebbek vagyunk és bizony nem lázadunk, hanem örülünk a mulattatásnak és hálálkodunk érte.

A Crampton mestert, mely annak idején Hauptmannnak, a mindig lézadó, nagy egyéniségnek színpadi demonstrációja volt az al-művészet ellen, szombat este külön és feledhetetlen élménnyé tette Tóth Eleknek, a legnagyobb élő magyar színésznek egyikének elbűvölő alakítása. Jellemfestő ereje teljes pompájában bontakozott ki és forró ünneppé avatta a jubileumi előadást. Mellette Földényi, Forgács, Dancsó, Fekete Mihály alakításai tűntek ki.

A bevezető előadást Molter Károly tartotta.

A Harmóniában Fekete Mihály bonhomióját, pompás humorát ragyogtatta. Körülötte, akik a „harmóniát” csinálták: a két Benes, Tasnády, Kerekes Ilona és a többiek jól hozzáigazodtak a vidámságnak ahhoz a kedves atmoszférájához, amit ez a kivételes talentumu művésznök a színpadra teremtett (sz. I.)

— Birói likvidálás alá kerül egy francia nagyvállalat. Párizsból jelentik: Az Unione Electric Burale villamosipari nagyvállalat birói likvidálás alá kerül. Az összpaszívátak 310 millió frankra becsülik. Az aktívák megállapítása most van folyamatban.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ ÚJ KELEBTBEN

Megnyílt az új
HOTEL LUX
Bucuresti, Boulevard Schitu Măgureanu Nr. 6.
(Lazar Lyceum mellett)
Legkényelmesebb szálloda, mélyen redukát árakkal, központi fűtés, lift és telefon, szobák fürdőszobával.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminisztérium nyugtalanító rendelete a Bukarestbe költöző erdélyi vállalatok adórevíziójáról

Cluj-Kolozsvár, december 5. A kereskedelmi életben már megszokott jelen-séggé vált, hogy egyes erdélyi vállalatok székhelyüket Bukarestbe helyezték át. A vállalatok székhelyváltásának nem mondhatni éppen általános szokásnak, mert nyilvánvaló, hogy minden vállalat ma már ott telepszik meg, ahol a körülmények termelésének és áruja elhelyezésének legjobban megfelelnek. Ritkán kerül arra sor, hogy a vállalat már bevezetettsége idején, mikor már székhelye is, mint Fordhoz Detroit vagy Renaulthoz Párizs, székhelyét változtatson.

Az erdélyi piac azonban speciális helyzetet teremtett. Az ország közgazdasága a piacok vérkeringése Bukarest felé tendált. Bukarest egyre jobban magához szívtja a gazdasági erőket. Végül alig volt és van vállalat, melynek ne volna az erdélyi kapcsolatai a regáttal és Bukaresttel. A vállalatok az imperium változás óta új tökéket kapcsolóttak magukba és ennek a tökének lényeges részét bukaresti bankok képviselik.

Ilyen körülmények között nem csodálatos, hogy a bukaresti érdekeltségek be tartozó vállalatok lassanként kénytelenek voltak teljesen Bukarestbe költözni. Így kívánta üzleti fejlődésük, vagy megmaradásuk érdeke és a kereskedelmi életben már nem is keltett fel-tűnést.

Nem így azonban a pénzügyminiszteri-um, amely ugylátszik külön vegza-turákban akarja részesíteni a Bukarest-be költöző erdélyi vállalatokat. A pén-zügyminisztérium rendeletet bocsátott

ki a pénzügyigazgatóságokhoz, amely-ben arra utasítja ezeket a hivatalokat, hogy állítsák össze az elmúlt években Bukarestbe költözött vállalatok név-sorát.

A Bukarestbe való áthelyezéssel ugyanis adócsökkentés is járt és a rendelet azt jelenti, hogy az erdélyi és regáti adókülönbségeket igénybevevő vállalatok adóját re-vidálni fogják.

A bukaresti székhelyű erdélyi válla-latok körében kínos feltűnést keltett a rendelet és annak nyilvánvaló célja. Az erdélyi vállalatok Bukarestbe való hu-zódásának valódi oka az, amire fentebb rámutattunk. Főleg azok a vállalatok mentek le Bukarestbe, amelyeknek töke érdekeltiségek ott székelnak. Az áthelyezkedéssel járó természetes károk (két iroda fenntartása, egy Bukarestbe egy pedig a vállalat telepén, stb.) el-lensúlyozására valamit, de nagyon ke-veset jelentett ez az adókülönbséget, a mit a pénzügyminisztérium el akar ven-ni. Helyes lenne, ha a kereskedelmi és iparkamarák megtennék lépéseiket, hogy erre ne kerüljön sor. Az lenne célszerű, ha a kereskedelmi és iparkamarák a körzetükbe tartozó vállalatokkal együtt már most megkezdenék az akció-t, hogy a pénzügyminisztérium a rendele-tet meg sem jelentesse. A rendelet nem csak sérelmes, de burkoltan nem korrekt eljárással vádolja meg épen azokat a vál-lalatokat, melyekbe külföldi tőkék bu-karesti képviselői bekapcsolóttak, tehát a romániai ipar legkomolyabb ténye-zőit.

Gabona piac

A buza lanyhulása a Bánságban to-vább tart. A temesvári tőzsdén jegyzett buzaárak 3-6 lejjel olcsóbbak a brai-lai és galaci buzaáraknál. A belföldi gabonapiacra kisebb üzlet mutatkozik kukoricában. A többi árak lanyhuló tendenciát mutatnak. A jövő év elejére a buza árának szilárdulásával számol-nak.

Bukarest: Buza 580-660, új kukori-ca 180.

Braila: Kukorica szilárdul. Buza 76-os 620, 75-ös 610, 72-ös 570, árpa 185-225, kukorica 160-185, zab 170, rozs 394, bab 212-320 lej.

Galac: Kereslet csak kukoricában volt. Buza 570, árpa 185, zab 185, rozs 400, új kukorica 150, ókukorica 165, bab 212.

Temesvár: Kereslet és kínálat mini-mális. Buza 70-es 520, 74-es 540-550, 79-es 580, új kukorica 140, kukorica márciusi 200, ókukorica 180, árpa 225, zab 230 lej.

Nagyváradi árutőzsdé: Bejegyezték a helybeli árutőzsdén 4 vagon búzát. 7 vagon tengerit, 3 vagon napraforgóma-got, 10 vagon tökmag, 5 vagon olajpo-gácsát. Buza árak: 71-72-ös 580, ten-geri 175, árpa 290, zab 240, rozs 460 lej per kg. ab Oradea. Irányzat szilárd.

Szatmári terménypiac: Buza 580-600, rozs 400-420, árpa 250-260, ten-geri 180-200, zab 200-220, forgó 300-310, lóheremag 15-16, lucerna 26-28 lej, felhozatal gyenge, kereslet van.

Állatárak: igásló drb 2-3 ezer, ko-csiló 4-5 ezer, remonda 5 ezer, igás-ökör párja 6-8 ezer, hizott 6-7 lej kg., fejőstehén 5-8, sertés udvaron (piac zárva) 16-19, felhozatal, kereslet közepes.

Idegenek is felhasználhatják a textil gyárak kincstárjegyeit adófizetésre. A posztgyárosok, amint ismeretes, az ő-lammal szemben fennálló követeléseiket kincstárjegyekben kapták meg. Az ere-leti rendelet szerint, ezeket a kincstár-jegyeket a posztgyárosok az adó 10 szá-zalékáig adófizetésre használják fel. A pénzügyminisztérium által kiadott újabb rendelet szerint, ezek a kincstár-jegyek bárki által bármilyen összegű adóhátralék fizetésére felhasználhatók.

Boldizsár István kép-kiállítása

Boldizsár Istvánnak, a fiatal nagy-bányai mesternek nevét jól ismeri az er-délyi publikum. Műértő körök már elin-dulásakor a bányai iskola egyik leghiva-tottabb képviselőjét látták benne, a nagy-közönség szélesebb rétegei pedig akkor fordultak osztatlan érdeklődéssel Boldi-zsár felé, amikor előbb a Szinyei Merse Pál Társaság Zichy-díját nyerte el a réz-karcaival, majd „Gyümölcszedő nők” e-képe a társaság nagy tájképdíjat vitte el, amellyel a társaság évente a legjobb táj-képet tünteti ki.

Boldizsár mesteri színlátásu, konstruk-tív felfogásu, ösztönös művész, az újabb magyar festőnemzedik egyik legkiválóbb-ja. Mélytüzű színei, puha, eszményien fi-nom koloritja, teljesen egyéni természet-szemlélete a nemes nagybányai tőzsdén új, magasrátörő hajítást jelentenek.

Boldizsár István képeiből és rézkarcái-ból a karácsony előtti hetekben reprezen-tatív kiállítást rendez a Kisebbségi Új-ságirórszervezet égisze alatt. A kiállítást fényének emelésére a művész leküldötte Szinyei-díjat nyert nagy vásznát is. A kiállításra kerülő mintegy 30 festmény és több rézkarc méltóan képviseli Boldi-zsárt és művészetét.

A kiállítás vasárnap nyílik meg és an-nak pontos idejét a közeli napokban hoz-zuk olvasóink tudomására.

A zsidó diákszövetség. A zsidó diák-ság a zsidó diákszövetség megalakítás-céljából nagygyűlést rendez f. hó 9-én péntek este fél 9 órai kezdettel a Salon Club (str. Filipescu 6.) dísztermében.

Rossz-kedvű Ön?

Ilyen időben Wimpassing hócipő nélkül? Akkor természetes, hogy nincs kedve. Meg kell egyszer önnek is ismernie azt a kellemes és meleg érzést, amelyet a

Wimpassing hócipő

nyújt. Nem fogja többé veszélyeztetni az ön kedélyét és egészségét sem hideg, sem nedvesség. Elegáns forma, jó szabás, olcsó!

Minden talpon ez a védjegy látható!

nác

Ijesztő m... mert...

Rip...

Berlin, de... do levelező... nek, de kap... nehéz fudlo... válságot jel... ló és az ors... és politikai... rója ez. M... ár arra h... sági terve... országot. E... összeomlott... képes feltar... gazdasági ö... vatkozott, b... ma esőkken... számolási h... számolta ös... ból kimarad... tak ki, mert... hány lecsök... ket gyalog... ban napoka... segélylisták... megnöött. E... bert vettek... közé. Nover... gyezzett m... hó 225 ezer... zetteké pedi... ra rug. Ha... ládtágotat... gel állunk... napi táplá... államférfi... van a soha... lám Megem... lyen Papent... megengedte... cióját és az... ki a súlyos... mak Németo...

Tehát a... amely Ném... jutása óta... ja, nem szer... tü. Németor... fokozottabb... az állam b... ken. Ez a r... téseket tesz... külfön. A j... hogy sokka... a válság ö... már nem v... portosan v... Ez Németor... meghozta a...

Ebben az... lizstermés... líó méterma... métermáza... lehet, hogy... más konkur... és földvisz... kal. Tehát... ja felvenni... sem, hiszen... nyekben hi... sára a szor... ral seregest... vevőképessé... Nines vev... ra és arra... sem, amely... tároztak, s... már. Nem... nines a kit... és szénna... lakossága p...

A balold... tek, hogy... konfiskálja... és ossza sz...

Dec... tiz...

Mind...

Amíg a rendőrség nácikkal és kommunistákkal van elfoglalva...

Ijesztő módon elszaporodtak a bűncselekmények Németországban, mert a rendőrségnek nincs ideje az alvilággal foglalkozni

Riport a didergő Németországból

Berlin, december 3. (Az Új Kelet állan dó levelezőjétől.) Nem lehet véletlennek, de kapkodásnak sem tekinteni azt a nehéz feldoklást, ami a német kormányválság jellemzője. A Németországban dúló és az ország életét felőrölő gazdasági és politikai krízisnek természetes velejárója ez. Még nemrégben Pápen kancellár arra hivatkozott, hogy az ő gazdasági tervei fogják megmenteni Németországot. Ez a reménység hamarosan összeomlott. Sem Pápen, sem más nem képes feltartóztatni az egyre mélyülő gazdasági összeomlást. Pápen arra hivatkozott, hogy a munkanélküliek száma esökkent. Kiderült, hogy ez csupán számolási hiba, mert Pápen csak azokat számolta össze, akik a segélyezési listából kimaradtak. Ezek pedig azért maradtak ki, mert nem volt érdekük nekik néhány lecsökkentett márkáért kilométerre ket gyalogolni és a bélyegző hivatalban napokat eltölteni. Ezzel szemben a segélylistákra felvettek száma ijesztően megnőtt. Egyetlen hét alatt 165 ezer embert vettek fel az újonnan segélyezettettek közé. November második felében a segélyezett munkanélküliek száma 5 millió 225 ezerre szaporodott, a nemsegélyezették pedig körülbelül egy évfélmillióra ug. Ha ezekhez hozzászámítjuk a családtagokat is, olyan félelmetes hadsereg állunk szemben, amelynek mindennapi táplálékot egyetlen elkövetkező államférfi sem tud adni. Emellett itt van a soha meg nem szűnő sztrájkhullám Megemlékeztünk már ezen a helyen Pápennek arról a rendeletéről, mely megengedte a gyáraknak a bérek redukcióját és azóta napról-napra robbannak ki a sulyosnál-sulyosabb sztrájkmozgalmak Németországban.

zött. A Pápen-kormány azonban a magántulajdon védelmének alapján áll és még azt sem teheti meg, hogy ajánlatot tegyen az egyes tulajdonosoknak a kártalanítás utján való rekviálásra. Erre ugyanis nincs pénze. Így, mint világszerte mindenütt, a nagya feleslegek mellett az éhség és a didergés vár a nyomorgó lakosságra. Ezek az akut német világválság okai. Nem személyi okok, hanem a megváltozott hatatlan gazdasági tények. Ide kapcsolódik bele a náci demagógiája is. A radikális változásra áhító német nép most már csak ígéretekkel él. A náci pedig mindent a világon ígérnek. Hogy mit tudnak, azt még nem mutatták meg. De a bárók kormánya, melynek említeni a nemzeti szocializmus felnevelkedett, nagyon jól tudja, hogy a jelenlegi helyzetben Hitler és vezérkara nem segíthet, legfeljebb csak ronthat. A német nagyiparnak Hitlerre csak addig kellett, míg vele kellett fékmentartani a szocializáló Németországot.

ajvíz és
nkít
ac
Bánságban to-
zsdén jegyzett
óbbak a brai-
ál. A belföldi
et mutatkozik
rak lanyhuló
ővő év elejére
sával számol.
660, új kukori.
rdul. Buza 76-
570, árpa 185
-185, zab 170,
lej.
kukoricában
zab 185, rozs
kukorica 165,
kinlát mini.
4-es 540—550,
40, kukorica
180, árpa 225,
Bejegyeztek
ragon búzát. 7
napraforgóma-
vagon olajpo-
72-ös 580, ten-
240, rozs 460
nyzat szilárd.
Buza 580—
250—260, ten-
—220, forgó
—16, lucerna
rengő, kereslet
2—3 ezer, ko-
a 5 ezer, igaz-
ízott 6—7 lej
rtés udvaron
ozatal, kereslet
hatják a textil
dóífizetésre. A
meretes, az új
követeléseiket
k meg. Az ere-
eket a kincstár
az adó 10 szá-
szálják fel. A
ltal kiadott
ezek a kincstár
ilyen összegű
elhasználhatók.
n kép-
fiatal nagy-
ól ismeri az er-
örök már elin-
egyik leghiva-
benne, a nagy-
ei pedig akkor
dóással Boldi-
Szinyei Mese-
nyerte el a réz-
szedő nők” e-
pdiját vitte el,
a legjobb táj-
tásu, konstruk-
ívész, az újabb
ik legkiválóbb-
eszményien fi-
yáni természet-
bányai törzsön
elentenek.
ól és rézkarcak-
ekben reprezen-
Kisebbségi Új-
ut. A kiállítás
ívész leküldötte
vásznát is. A
y 30 festmény
képviseli Boldi-
lik meg és an-
napokban hoz-
A zsidó diák-
g megalakítása
dez f. hó 9-én
zdettel a Salom-
isztermében.

A bomlás jelei
Most a bomlásnak olyan processzusa érezhető, az összes politikai szervezetekben és az egész közéletben, amelynek igen előkvens külső jelei vannak. A munkanélküliek nagy csoportokban szállják meg az egyes ligeteket és ott éhségszónoklatokat tartanak. Bármilyen nagy a rendőrség tekintélye, a megmozdulások százaai és ezrei követik egymást. A rendőrség maga is kissé bizonytalan már. Éj jel-nappal igénybe van véve, csaknem folyton permanens szolgálatot tart és még sem tud elég eredményesen beavatkozni. Nemrégben az alvilág egyik vezetőjét két másik alvilági vezér agyanlőtte. A rendőrség erre száz ismert bűnözőt letartóztatott. Másnap az alvilág csatános választ adott a rendőrségi beavatkozásra. Kifosztottak egy modellüzletet ahonnan 2000 ruhát vittek el, cirka 40 ezer márká értékben. A nyomra vezetőnek 4000 márká jutalmat tűztek ki. Elmult egy hét és kifosztottak egy nagy szórmeáruházat. Szőröstől-bőröstől becsomagolták és autókön elvitték. A kár 60 ezer márká. Mindenütt vörös plakátok hirdetik, hogy 6000 márká jutalom úti a nyomra vezető markát. Sehol semmi. A rendőrségnek ma már nincs fizikai ideje a közönséges bűncselekményekkel foglalkozni. Mert tulontul lekötötti erejét az a mélyen izzó nyugtalanság, amit „szocializmus” szoktunk nevezni. És a szocializmus megmozdulások elfojtása, ha ideig-örig sikerül is közben a bűncselekmények, gyilkosságok, rablótámadások és fosztogatások szaporodnak el a sorsujtotta Németországban, melynek talaja most puha, mint az izzó vulkánból kijömlő láva...
Pap Gábor.

LOTERIA DE STAT

A 3-ik osztály huzása december 14 és 15-én

Aki idejében nem ujtja meg sorsjegyét ki van téve annak, hogy mint nyereményt más kezekben lássa

A legszerencsésebbek mégis a Banca Ilescu S. A. Cluj, erdélyrészi főelárusító sorsjegyei maradnak, melyet igazol az, hogy az előző osztályon 10,239.000 lej nyereményt prompt kifizetett. Vegyen vagy rendeljen azonnal nyerő sorsjegyét.

Főelárusító:
Kereskedelmi Intézet Rt.
Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 20.

Fekete László egyébként lemezzel igazolta, hogy maga a felvétel sem adja vissza a teljes feliratot és így a kihallgatás után Fekete László elhagyhatta a rendőrség épületét. Ezek után a rendőrség valószínűleg nem folytatja tovább az eljárást Fekete ellen.

— A japánok tért nyertek a felkelőkkel szemben Északmandzsurriában. Londonból jelentik: Északmandzsurriában többnapos véres ütközet után a japánok teret nyertek a kínai felkelőkkel szemben. Chailar bevétele közvetlen küszöbön áll.

Miért veszi mindenki az amerikai RCA rádiót?

Mert teljesen szelektív, tökéletes hangú, üzembiztos, 7 csöves superhet **Lci 12.400**

120 RCA-vevők referenciája áll rendelkezésére.

Körletképviselő:
Telefon: **„CONSTRUCTIO“** Telefon: 83. 83.
CLUJ, P. Unirii 32.

Ha a fényképfelvételről kimarad a „nu” szócška...

Érdekes bonyodalmom egy kolozsvári fényképezésnek a revizióellenes gyűlésről készített fényképfelvétele körül

Cluj-Kolozsvár, december 5. (Az Új Kelet tud.) A december elsejei revizióellenes tüntetésnek érdekes fejleménye történt tegnap. A revizios ünnepségek-ről a Fotofilm fényképezési műterem készített felvételeket az Univerzsal számára és a fényképeket ki is tette főtéiri kirakatába. A felvételeknek nagy nézőközönsége akadt és az egyik kép különösképen magára vonta a diákok figyelmét. A több ezer főnyi tömeget ábrázoló képből számos tábla emelkedik ki, amelyekben revizióellenes feliratok láthatók. A kép előterében egy nagy tábla látszik, amelyen az eredeti szöveg a következő volt: „Nu vrem reviziunea tratatelor de pace.” Nem akarjuk a békeszerződés revizióját.) A felvételen ez a felirat hiányos és a kirakatban levő képen a következő mondat látható: „Vrem reviziunea tratatelor de pace.” (Akarjuk a békeszerződések revizióját.) Hasonló tévedés történt egy másik táblán is, ami a diákok között nagy szörnyűkódot keltett.

A diákcsoport tagjai ekkor botot kerítettek és bezúrták a Fotofilm kirakatait, a sérelmezett képet magukhoz vették és a rendőrveszturára szettek, a hol dr. Clonta Eugen kvesturái titkárnak tettek jelentést és adták át a képeket. Dr. Clonta azonnal elrendelte a nyomozást és beidéztette Fekete Lászlót, a műterem egyik tulajdonosát, akit még vasárnap délután kihallgattak. Fekete László kijelentette, hogy itt sem mi célzatosság nem történt. A felvételek a városháza balkonjáról történtek és így látszik, a gép éppen úgy volt beállítva hogy a „nu” szó kívül esett a lencse felvevőkörén. Nehány tanút is kihallgattak, köztük dr. Gociman Aurel, az Univerzsal kolozsvári szerkesztőjét, aki hangsúlyozta azt a véleményét, hogy nem történhetett célzatosság abban, hogy a kép felirata nem teljes.

December tizedikén LUDVIG SATZ December tizedikén

nagy drámái és énekes társulatának első vendégszerepiése a kolozsvári Magyar Színházban

Mindenki ott legyen! Mindenki ott legyen!

Borsán éhenhalt Fried Sulem

Mentsük meg a máramarosi éhezöket

Szomorú esemény tartja izgalomban Borsai zsidóságát, Fried Sulem munkanélküli fatisztvisele éhenhalt. Két éve nincsen állásban az 5 gyermekes Fried Sulem, senki nem kérdezte tőle, miből él, miből ad enni 5 gyermekének, nem kérdezte senki, mert Borsán nagyon sokan vannak, akikről nem lehet megállapítani, hogy miből élnek, mióta a fűrészek leálltak és a Caps nem alkalmaz zsidó munkásokat.

Százan és százan vannak, akikről tudják, hogy éheznek és az a pár jóllakott zsidó mindig juttatott legalább szombatra kenyert és halat a fehér asztalhoz. De Fried Sulem szégyelte azt, hogy ő éhez, ő saját magát okolta és nem a mai állapotokat, azért hogy nem volt 5 gyermekének mit enni adni és nem szült soha senkinek arról, hogy ő éhez.

És most meghalt éhen 1932-ben a rádió és távolbalátás korszakában, 5 gyermeket hagyva hátra, akiknek csak halálán keresztül tudott kenyert adni szegény munkanélküli Fried Sulem, mert így tudta meg Borsai szolidáris zsidósága, hogy Fried Sulem 5 gyermekét nem szabad tovább hagyni éhezni.

Igy lett martírja Fried Sulem 5 gyermekének, meg kellett halnia, hogy megmentse az életnek őket.

Az Uj Kelet akciója nyomán a Máramarosi Zsidó Árvagondozó felhívására összeült Borsai zsidóságának vezetősége, hogy a Joint által beindított gyermek-népkonyha akció ügyét Borsán beszervezzék és beindítsa. Szomorú volt a gyűlés atmoszférája, mert a Fried Sulemnek száza díderengnek hideg kis kunyhókba, beburkolva meleg rongyokba és várják, a megmentő meleg ételt.

És Borsai zsidósága méltó volt önmagához. Példát mutat Erdély zsidóságának, hogyan kell megérteni és megérezni a súlyos idők súlyos szavát. És amikor dr. Salamon orvos tragikus hangon bejelentette, hogy Fried Sulem az orvosi diag-

nózis feltétlen megállapításai szerint éhenhalt és a hideg, kitörött ablaku szobában egy kis málekenyeren kívül semmi ennivalót nem talált és napok óta ott étel nem volt, Borsai zsidósága felülmúlta önmagát és percek alatt 10,500 lej gyűlt egybe a szegény, nyomorgó Borsán.

Az Uj Kelet által beindított akció a máramarosi éhezö gyermekekért visszhangra kell találjon egész Erdély zsidóságában. Nem elég az a számtalan együttérző levél és megértés, amellyel a Máramarosi Zsidó Árvagondozó központ által beindított gyermek-népkonyha ügye a közvéleménnyel találkozott, hanem szükség van pénzre, sok pénzre, hogy az akciót a maga nagy méreteiben lebonyolíthassuk. Az újságírók nyomán tömegesen jönnek a jelentkezők száza, akik várják, hogy mikor nyílik meg a népkonyha. Ez attól a felelettől függ, amelyet Erdély zsidósága fog adni Máramaros éhezö zsidóságának felhívására.

Borsai példája, amelyet a sors véletlensége ilyen tragikusan a cél szolgálatába állított, bizonyítja, hogy az ügy, amelyet egész Románia zsidóságát adakozásra hívtak fel, szomorú és tettekre készítő. A zsidó szolidaritástól függetlenül emberileg is meg kell éreznük, hogy itt cselekedni kell, de minél előbb, amíg nem késő.

Eddig a következő adományok folytak be a Máramarosi Zsidó Árvagondozó irodájába Sighet, Str. Liceului 12.

Borsai hitközség 4000 lej és gabella kedvezmény, dr. Salamon Miksa Borsai 1000, Zsidó Kulturálisegylet Borsai 1500, Fructer Herc Borsai 1000, Fried József Borsai 1000, Grünspann Wolf Borsai 1000, Moskovits és Steinfeld, Borsai 1000, Grosz Sándor petrosani 500, dr. Barna Fülöp Sighet 100 lej, Független Újság Sighet 200, dr. Sternberg Aladár Sighet 100, Kishitelbank és Takarékpénztár Sighet 100, Fried Ignác 100, Hirsch Simon 100. Összesen 11.700 lej.

Béla, Forgács Sándor, Ihász Aladár, Tompa Sándor, Rajnay, Felpécsi.

Az Opera műsora

Kedd, december hó 6. (délután): Traviata. Szerda, december hó 7.: Andre Chenier. Péntek, december hó 9.: Pillangókisasszony.

SELECT-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor: Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor: A bajnok. Főszerepben: Jackie Cooper.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában) Ma, kedden: Egy szépasszony naplója. Bébe Daniels, Ben Lyon és Lewis Stoneval. Német filmhíradó. Western Electric csodabeszélőgép.

VALAMENNYIEN IZÜLETCSUZOSOK VOLTAK AZ URODONAL MEGGYÓGYÍTOTTA ÖKET

Bármely ország és osztály emberének arca elárulja pathologikus rohamai jeleivel izületi fájdalmait. A vértolulás, a szem és arc sárgasága, beesett, vagy bágyadt vonások, szemalatti dagadtok, kiemelkedő halántékek a húgysavtúltengés leggyakoribb tünetei, s viszont ebből erednek az érelmeszesedés, csusz, bennulás, sciatica, elhízás stb. betegségek.

Az izületi gyulladások e következményeinek elkerülésére, az első fájdalmi veszjelre azonnal az URODONAL-hoz kell folyamodni, mely húgysav legtekélyesebb oldószere. Csak az URODONAL képes a vér maradványait átszűrni és a szervezetbe felgyülemelő összes kővecsek és lerakódások természetes (máj és vesék) nyílásokon át való kiűzését munkájának olgvezésére.

Az egész világon százezernél több orvos próbálta ki és ajánlja állandóan az URODONAL-t.

URODONAL
feloldja a húgysavat

Patikákban és drogériákban kapható.

Színház-Mozgó műsora

Minden nap 3, 5, 7 és 9-kor és vasárnap délelőtt 11-kor: Egy dal, egy csók, egy lány. Operett-világsláger. Rendezte: Bolváry, zenéjét írta: Robert Stolz, Dajos Béla jazz-zenekara. Játsszák: Gustav Fröhlich, Halmay Tibor, Grell Theimer, Martha Eggerth, Fritz Grünbaum.

CORSO-MOZGO műsora

Monte Christo grófnő. Brigitte Helm és Rudolf Forster. Jön: Bebe Daniels!

URANIA-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor: Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor: Szőke Vénus. Marlene Dietrich-el.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, november 6.
Bukarest, 19.40: Grammfónó. 20: Szimfonikus hangv.
21.15: Haydn: D-dur verseny.
Budapest, 9.15: Katonazene. 12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, 2.45: Hírek. 4: Vásár a fáról fővárosban. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A színpadi világítás fejlődése. 5.30: Régi operettárs. — 7: Vízilás. 7.30: Diszlokádás. Közben pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd grammfónóhangv.
Bécs, 20: Hangv. 20.5: Wagner művei. Berlin. 22.30: Szórakoztató zene. Breslau, 20: Strauss Oszkár: Varázskeringő.
Varsó, 20.30: Operett. Milánó, 20.30: Operett. Róma, 20.45: Zeneest. Prága, 21.40: Mandolin. Brinn, 21: Bibliaest. Osló, 20: Szimf. és filharmónikusok hangversenye. Stockholm, 22: Szór. zene.

Szerda, december 7.
Bukarest, 19.40: Bizet: Carmen című operája. Budapest, 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, 2.45: Hírek. 3.30: Diákfelőra. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Novellák. 5.30: Szór. zene. 6.45: Olasz nyelv oktatás. 8.45: Előadás Dantonról. 19.15: A londoni rádióállomás előadásának közvetítése. 10: Pontos időjelzés, időjárás, majd cigányzene. Bécs, 22.15: Jazz. Berlin, 20: Filharmónikus hangv. Breslau, 21.15: Táncczene. Stuttgart, 20: Filharmónikus hangv. Varsó, 20: Grammfónó.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház kamarajáték-ciklusa a kath. gimnáziumban
Ma, kedden, dec. 8-án este fél 9-kor a Kath. Gimnázium disztermében: Megölttem egy embert. Rostand diadalmas, világsiker aratott új színjátéka
Csütörtökön, dec. 8-án este 9-kor a Magyar színház épületében: Amikor a kis lányból nagy lány lesz. Az utóbbi évtized legragyogóbb operett-újdon-sága, amely Budapesten 150-szer került színpadra. Főszereplők: Karácsonyi Ili, Somogyi Emmi, Hegyesi Ica, Czopán Flóri, Csermák Lajos, Tompa

Bukarest leglobb bár-vendéglője!

Schrammel koncert!

Azuga sör!

Mélyen leszállított árak!

Parcul Oteteleaneanu
étterem és bár-kávéhá
Strada Matei Millo 12. sz. alatt. A Nemzeti Színház mellett.

Böhm Bandl vezetés alatt.
Román, erdélyi és bécsi konyha
A helyiség és a kert éjjel-nappal a közönség rendelkezésére áll.

Minden este 9 órától tánc
a Bukarestben először szereplő

HAWAYAN-JAZZ
közreműködésével

TELEFON 5-66.
Ma, k...
Egy szá...
Pazar kiáll...
relem pikán...
replők: Béb...
Lewis Ston...
Western El...
gép. Decem...
szállított...
minden jegy...
kor: 15, 20
JÖN: A

Parat...
Azt hihettük...
mitizmus ellen...
ton kell harc...
nemzsidók kö...
Az alábbi h...
nit, hogy az...
belső fronton...
vezetesen: a...
Nem minth...
volnának. Itt...
már elérkezt...
akik az antis...
mára hajtják...
az aranyat.
Míg Német...
től vérzik a...
zsidó pénz öm...
zsidó pénzből...
születnek a...
Egy amerikai...
A Paramount...
országai náci...
Paramount u...
met náci lap...
ban pedig oly...
adott fel, hog...
eddig csak ké...
meg, ezentúl...
fogja boldog...
Mert a Pa...
nagy hirdetés...
A Paramou...
Cukor Adolf...
Katz és Blu...
Cohen és K...
nem hirdeté...
zeti szocialist...
Érdekes! A...
fel egyetlen...
cialista lapba...
berg, a néme...
érdekltsége...
legjobb vagy...
lett sem lehet...
ni. Hugenber...
nemzeti. És...
lapjában.
Ugy látszik...
és Katz, Cuk...
nemzeti Huga...
és mivel? A...
náciúnál: A...
dicsőségére...
rögöztetésére...
...enyire obj...
lelkiségüket...
a keresztény...
akkor ök elő...
vételek azok...
film-emberek...
zökök és m...
a náci-terror...
tott már a...
lek, akiket t...
rülni a gazd...
mitizmus vég...
nak kapni a...
kis és nagy...
omlanak a ne...
mámai alatt...
Nem Katz...
ső zsidók, ak...
getözték. Sok...
ben estek en...
A náci m...
a hirdetések...
Ez azonban...
ni őket abba...
lyüljék a „zs

HIREK

Royal-Mozgó

Az Iparkamara új palotájában

TELEFON 5-66.

TELEFON 5-66.

Ma, kedden folytatólag

Egy szőke asszony naplója

Pazar kiállítású film a nagy szemrelelem pikáns kalandjaival. Főszereplők: Bébé Daniels, Ben Lyon, Lewis Stone. Német filmhíradó. Western Electric csodabeszélőgép. December 20-ig érvényes lezártított helyáraink: 3 órákor minden jegy 15 lej, 5, 7, és 9 órákor: 15, 20, 25 és 30 lej.

JÖN: A VIG ÖZVEGY!!

Paramount & Co.

Azt híhetjük eddig, hogy az antiszemitizmus ellen csak egy „külső“ fronton kell harcolnunk. Nevezetesen: a nemzetiség körében.

Az alábbi história azonban arra tanít, hogy az antiszemitizmus ellen egy belső fronton is kell hadakoznunk. Nevezetesen: a zsidók körében.

Nem mintha a zsidók antiszemiták volnának. Itt még nem tartunk. De oda már elértünk, hogy vannak zsidók, akik az antiszemitá mozgalmak malárára hajtják — nem a vizet, hanem az aranyat.

Míg Németországban a náciak útjaitól vértzik a zsidók feje, Amerikából zsidó pénz ömlik a náciak zsebébe. És a zsidó pénzből újabb instrumentumok születnek a zsidók verésére.

Egy amerikai filmvállalatról van szó. A Paramountról. És szó van a németországi náciak egyik filmrevüjéről. A Paramount ugyanis legújabbban a német náci lapjában is hirdeti, a napokban pedig olyan kvantum hirdetést adott fel, hogy a kis lapocska, amely eddig csak kétszer havonta jelenhetett meg, ezentúl hetenkénti megjelenéssel fogja boldogítani a világot.

Mert a Paramount előre kifizette nagy hirdetéseit.

A Paramount... melynek igazgatói: Cukor Adolf, Emanuel Cohen, Sam Katz és Blumenfeld.

Cohen és Katz... akik zsidó lapban nem hírdetik, de annál többet a nemzetközi szocialista filmrevüben.

Érdekes! Az UFA még nem adott fel egyetlen hirdetést sem nemzetközi szocialista lapban. Pedig az UFA Hugenberg, a német nemzetiek vezérének az érdekeltsége. Hugenberget viszont a legjobb vagy legrosszabb akarat mellett sem lehet filozofizálni vádolni. Hugenberg német ember, sőt német nemzet. És még sem hirdeti a náciak lapjában.

Ugyáltszik, hogy az amerikai Cohen és Katz, Cukor és Blumenfeld a német nemzet Hugenberget akarják lepipálni. És mivel? Azzal, hogy ők hírdetik a náciaknál: a Paramount-film nagyobb dícsőségére és Hitler üzeneteinek feliratoztatására. Azt hiszik, hogy ha ők „ennyire objektívek“ lesznek és nagylelkűségükkel így módon mutatják meg a keresztény és antiszemitá világnak, akkor ők előkelő kivételek lesznek. Kivételek azokkal a németországi zsidó film-emberekkel, vállalkozókkal, rendezőkkel és művészekkel szemben, akiket a náci-terror maradéktalanul kiszorított már a német filmiparból. Kivételek, akiket tiszteltteljesen el fog kerülni a gazdasági és politikai antiszemitizmus végzete és akik tapsokat fognak kapni a németektől, míg a többi kis és nagy zsidó egzisztenciák összeomlanak a nemzeti türelmetlenség nyomásai alatt...

Nem Katz és nem Cohen urak az első zsidók, akik ilyen ábrándokkal kergettek. Sokan hitték ezt és még többet estek ennek áldozatai.

A náciak ma köszönettel nyugtázzák a hirdetéseket és a zsidó dollárokat. Ez azonban csöppet sem fogja alterálni őket abban, hogy legközelebb kifigyeljék a „zsidó“ Paramount-filmét.

Egy egész család esett áldozatul egy rossz osztályzatnak. Bécsből jelentik: Tegnap este Starian Alfréd 12 éves realiskolai tanuló szülei lakásán világítógázzal öngyilkosságot követett el. A tanuló anyja este fél 9 órákor távozott a lakásból és csak 10 órákor tért vissza, de nem tudott bemenni a lakásba, mivel az be volt zárva és a zörgetésre senki sem jelentkezett. A szomszédok segítségével erőszakkal feszítették fel a lakás ajtaját, amelynek konyhájában holtan találták meg a 12 éves fiút. A gázreszó csapjai ki voltak nyitva és az egész konyha tele volt világítógázzal. A két szülő annyira szívére vette gyermeke öngyilkosságát, hogy mára virradó éjjel ugyancsak világítógázzal öngyilkosságot követtek el. Reggel a szülőket is holtan találták meg a lakásban. Starian Alfréd a VI. kerületi realiskola III. osztályának volt a tanulója. A legutóbbi bizonyítvány kiosztásakor jó előmenetelről tett bizonyosságot, csak éppen a vallástamból kapott hármaskosztályzatot, mivel nem járt el a vasárnapi isentiszteletre. A tanuló azért akart végetvetni életének, mivel szülei szemrehányást tettek neki e hármaskosztályzat miatt.

Paderewski Danzigot ki akarja zongorázní Lengyelországnak. Varsóból jelentik: Paderewski, a világhírű zongoraművész, aki — mint ismeretes — első elnöke volt Lengyelországnak és később visszavonulva a politikától, teljesen művészetének szentelte életét, most újból a politikai élet színterére szándékozik lépni és a jövő év elején Amerikába akar utazni. Paderewski amerikai útja igen fontos politikai missziót jelent. Az egykori elnöknek még a Wilson-éra idejéből igen jó nexusai vannak az amerikai demokrátiához, akik között számos befolyásos barátja akad, mint például Newton, Baker, Baruch és mások. Ezeknek az összeköttetéseknek a segítségével Roosevelthez, az új elnökhöz akar jutni Paderewski, akiről köztudomású, hogy 1919-ben, a béketárgyalások idején Keletporoszországnak és Danzignak Lengyelországgal való egyesítése mellett foglalt állást. Paderewski amerikai tartózkodásának ezenkívül még az is a célja, hogy az amerikai demokráta körökkel felvilágosítsa Lengyelország helyzetéről és ellensúlyozza az esetleges német propagandát.

Clonista Dienst. Holnap, szerdán este a rendes heti dienszen Jámbor Ferenc tart előadást erdélyi chalucock az Erecben címmel.

Egy millió láda gyarmati vaj van utban Anglia felé. Londonból jelentik: Az a hír terjedt el hogy az ottawai egyezmény határozataihoz képest egymillió láda gyarmati vaj van utban Anglia felé.

Harmint százalékkal csökkentek a náciak szavazatai a thüringiai választásokon. Berlinből jelentik: A nemzeti szocialisták a thüringiai közéleti választásokon régi szavazataikból 30 százalékos veszteséget szenvedtek.

Jön a

Vig özvegy

A ROYAL MOZGÓBA

Vasárnap lesz az Árvagondozó második gyermekdelutánja. Néhány héttel ezelőtt zajlott le páratlan-siker jegyében a kolozsvári zsidó Árvagondozó első gyermekdelutánja. Az általános közóhajnak engedve, a z Árvagondozó elhatározta, hogy állandósítani fogja a gyermekek eme kedves rendezvényét és vasárnap fogja megtartani a katolikus gimnázium nagytermében második gyermekdelutánját, mely iránt máris élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Veszek aranyat magas napi árban. Régi ékszereket olcsón átalakítok: Orlow ékszerész. Főpostával szemben.

Elrettenteni! Londonból jelentik: Az angol légi haderő főparancsnoka, Sir Geoffrey Salmond egy bankett-beszédben ellenezte a légi leszerelést, mert szerinte a légi haderő a maga borzalmaival a legerősebb elrettentő eszköz a habortól. Amíg erős légi hadereje van minden országnak, az államférfiak százszor is megfontolják, mielőtt hadat üzenének. Nyilván háborucellenes éleket szolgál az a statisztika is, amelyet egy Newyorkból érkező jelentés közöl. Eszerint a vezető hatalmak hadirepülőgépeinek és pilótáinak statisztikája ez: Egyesült Államok 10.780 repülőgép (17.739 katonai pilóta), Franciaország 1500 (746), Németország 1067 (882), Anglia 984 (2404), Olaszország 684 (708), Kanada 495 (658). Elrettentésnek ez mindenesetre kitűnő.

A szépség éppen annyira kényes, mint értékes...

Órizzze meg a szépségét, használjon RICHARD HUDNUT készítményeket!

RICHARD HUDNUT NEW-YORK • PARIS

Közönséges arckrémek olcsó és kártékony kémiai anyagokból készült riszporok, ruzsok, amelyek nem jobbak festéknél — mindezek valóságos átkai az arcbőrnek, amely csak használata után viharverte roncok benyomását kelti... Ha a Richard Hudnut készítményeket használja, úgy bizonyos lehet afelől, hogy olyan szereket használ, amelyek a szépség megőrzésére és megszerzésére a tudomány és a szahemberek teljesítményeinek a maximumát veszik igénybe.

Ezer lejbe kerül az emigrációs utlevél. Téves bukaresti jelentés alapján irtuk meg annakidején, hogy a bélyegilletékek felemeléséről szóló törvényjavaslat az egyéves utlevél illetékének ezer lejre való felemelésével egyidejűleg 150 lejre szállította le a kivándorlási utlevél illetékét. Az igazság az, hogy Madgearu törvényjavaslatában a kivándorlási utlevél bélyegilletékének 1500 lejre való felemelését javasolta az eddigi 660 lej helyett. Ez a rendelkezés többek között súlyosan érintette a Palesztinába készülő zsidó kivándorlókat is. Eppen ezért Fischer József dr. a kamara pénzügyi bizottsága előtt élesen tiltakozott az illetéknek több mint duplájára való felemelése ellen. Intervenciójára a kivándorlási illeték 1500 lejről 1000 lejre szállította le a bizottság.

Elhújasodásnál, köszvényénél és cukorbetegségeknél a természetes „Ferenc József“ keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József viz-kúra nagyon szép eredményre vezet. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

Ideget kimélje. Irjon töltőtollal. Már 180 lejért prima gyártmányt, 14 karátos aranyhegyes falvak lakossága részéről Lepage Cluj.

A Kereskedelmi és Iparkamara karácsonyi vására. A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából a Kamara a kereskedelem fellendítése érdekében elhatározta, hogy karácsonyi vásárt rendez. A cél az, hogy egy helyen legyenek összpontosítva a bevásárlási források nemcsak Kolozsvár városa részére, hanem a várost környező szomszédos falvak lakossága részére is. Egyszóval a vásárlók anélkül, hogy nagyobb fáradságot vennének maguknak és sorra járnak az üzleteket, egyhelyt összpontosítva találják meg szükségleteiket. Ezzel sok fáradságtól és idővesztéstől szabadul meg a bevásárló. A vásáron mindenféle karácsonyi ajándék, háziesszükségleti cikk, élelmiszerek, ruházati cikkek, játékaruk, művészet-famunkák, porcellán, himzések, szőnyeg, burorok bőrárak, borok, pezsgők és könyvek szerepelhetnek. A vásár december 15-én nyílik meg és tart bezárólag 24-ig. A Kamara-vásár látogatói részére a visszautazás alkalmával 50 százalékos kedvezményt eszközölt ki, amely kedvezmény vonatkozik a vásáron kiállításra kerülő árak visszaszállítására is.

NAPRÓL NAPRA

Najuch kivált a Tilden-teniszcsoporthoz, mert a varsói Legia sportegyesület tréneri állást kínált fel neki s ő azt elfogadta. Najuch lesz a lengyel Davis-cupteam tréner is.

Ernest Heming Way új regényét, a Farewell to arms, amely egymillió példányban fogyott el rövid idő alatt, a Paramount megvásárolta filmezés céljaira. A példátlan könyvsiker háborús történet, amely angol apolonő és az amerikai tiszt romantikus szerelméről szól.

Vicki Baum szcenáriumírónak szerződött a Metro-Goldwynhoz. Mielőtt működését a filmgyárnak megkezdené, jogában áll hathónapos amerikai felolvasó-turnéra utaznia.

A moszkvai Művész-színház újdonságát, Gribojedov a Bölcsék szomorúsága című új orosz darabot, amelyben nincs semmi politikum, Párizsban, Newyorkban és Berlinben még ebben a szezonban elő fogják adni.

December 8-án ünneplik Norvégiában Björnson születésének 100-ik évfordulóját, Björnson születésének 100-ik évfordulóját.

Sir Malcolm Campbell világrekorder új gépkocsiján, a Kék madár II-n Daytona Beachben február 10-én megkísérli saját 253,968 mérföldes világrekordjának megdöntését.

Newyorki jelentés szerint az egykori dollármilliomos és óceánrepülő Levine anyagilag teljesen tönkrement. Már nem tudja megfizetni felesége tartásdíját sem. A külvilágnak élő asszony emiatt beperelte s a bíróság előtt Levine azzal védekezett, hogy készséggel eleget tenne fizetési kötelezettségének de annyira nincs pénze, hogy hónapok óta azokból a kölcsönökből él, amelyeket régebben kötött életbiztosításaira vett fel.

Évek óta egy valódi jótét az Urodonal minden beteg részére, ki rheuma, köszvény, ischiás, migrén, vagy elhízásban szenved. A betegséget minden esetben enyhíti, vagy teljesen meggyógyítja. Ezzel Magyarországra meg a hírnév, melynek az Urodonal örvend és százezrek küszönetét, kikét az Urodonal meggyógyított.

UJ KELET Legújabb hírek

Antiszemita tüntetők szétzavarták a temesvári Keren Hajleszód mitinget

Azt követelték, hogy a szónokok románul beszéljenek, de közben a zsidókat szidták. Zsidókat gyalázó diákok sorfala között távozott el a miting közönsége a belvárosi hitközségtől

Timisoara-Temesvár, december 5. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap este hat órára Temesváron Keren Hajleszód mitinget hirdettek. Temesvár zsidósága körében nagy érdeklődés előzte meg a mitinget, melynek szónokai között dr. N. M. Gelber, a Keren Hajleszódnak most Erdélyben levő delegátusa is szerepelt. Az impozánsnak ígérkező Keren Hajleszód mitinget azonban megzavarták a „felelőtlen elemek“, akik a revízió ellenes kampány lázában, újra antiszemita utra tévedtek. Ismét bizonyosága ez annak a tételnek, amelyet az Uj Kelet hasábjain már leszögeztünk, hogy a revízió-ellenes kampány levét is a zsidóság fogja meginni.

Megjönnek a politechnikuskok
A belvárosi hitközség nagytermében szépszámú, főleg hölgyekből álló közönség gyűlt egybe, amikor dr. Weisz Arthur a Keren Hajleszód mitinget megnyitotta. Utána dr. Drexler Miksa főrabbi tartotta meg előadását. Alig kezdte meg beszédét a főrabbi, a teremben levők figyelmesek lettek arra, hogy az előszóban a temesvári Politechnikum több hallgatója gyűlt össze. A rendezőség körülnézett az udvaron és megdöbbenve konstalálta, hogy

„A diákok elárastották az egész udvart és a kijáratokat elállták.
A hitközségi irodából azonnal telefonon értesítették a rendőrséget, ahonnan Micola rendőrtiszt azt válaszolta, hogy már néhány rendőrt kiküldött a helyszínre.

„A diákok román szónoklatokat követelnek

Erélyesebb intervencióra a rendőrtiszt ígéretet tett, hogy egy szakasz rendőrt küld futólépésben a hitközséghez. Ezalatt a teremben drámai jelenségek játszódtak le. A diákok az összes ajtókat elzárták, majd a LANC ifjúsági szekciójának elnöke előállt és román nyelven a következőket kiáltotta dr. Weisz Arthurhoz:

— *A román diákság nevében követeltem, hogy a szónokok románul beszéljenek!*

A bejelentésre a főleg hölgyekből álló közönség körében nagy riadalom keletkezett. A jelenlevő zsidó vezetők közül dr. Nobel Sándor rögtön válaszolt, közölte, hogy Drexler főrabbi és az utána következő szónok Gelber dr. csak németül tud, de vállalkozik arra, hogy előadásait románra lefordítja.

A diákok vezetője, ekkor kijelentette hogy ötperces ultimátumot adnak és ezután a szónokok vagy beszélnek románul vagy pedig a gyűlést fejezzék be, különben nem vállalnak felelősséget a következményekért.

Ezután a jelenlevő közönség és főleg a hölgyek általános rémületére hangoz „jos ji-da-ni, jos ji-da-ni“ kiáltásokba kezdtek, majd az antiszemita indulót énekeltek.

E vesélyezett helyzetben dr. Weisz Arthur azonnal bezárta a gyűlést és távozásra szólította fel a megjelenteket.

„A diákok ekkor sorfal alkottak és a közönség a zsidókat gyalázó diákok sorfala között hagyta el a termet.

Eközben érkezett meg a rendőrség néhány detektivje és tétlenül nézte végig a zsidó gyalázó jeleneteket. Ez alatt értesítették Gritta rendőrkezes-t, aki a csendőrségtől és tüzoltóságtól kért segítséget, de mire a megerősített hitközséghez érkezett a közönség már tétlenül, de a felháborító jelenetek izgalmával eltávozott.

A hitközség épületétől ezután a több mint kétszáz diák zárt sorokban végig vonult az Erzsébet utcán és a Lloyd-szónon a zsidók és magyarok ellen tüntetve. Tettelegességre az utcán sem került sor. A Keren Hajleszód miting megzavarása a város zsidóságában nagy elkeseredést és megbotránkozást keltett.

A zsidó szervezetek vezetői tiltakozni készülnek a hatóságoknál. Gritta rendőrkezes a sajtó munkatársai előtt ígéretet tett, hogy minden körülmények között, fenn fogja tartani a rendet a városban.

Egy exaltált aradi nő merényletet akart elkövetni a budapesti román követ ellen

Bucuresti-Bukarest, november 5. A Rador távirati iroda jelenti Budapestről: Ma délelőtt fél 11 órák a román követségen megjelent egy fiatal hölgy aki Grigorcea meghatalmazott miniszter kereste. Miután a miniszter el volt foglalva, a hölgyet felkérték, várjon a hallban. Egy adott pillanatban a fiatal nő a nála levő csomagból két követ vett elő és bezugta a követség egyik ab-

lakát. Azonnal rendőrt hívtak, aki leigazoltatta a hölgyet, Pop Ilonának hívják, aradi származású, katolikus vallású és kijelentette, hogy nem az ablakot akarta betörni, hanem a miniszter fejét. Egy borotvapengét találtak nála, valamint egy levelet, amelyben elbucsuzik az élettől. Pop Ilona nem látszik normálisnak és a rendőrség egyelőre megfigyelés alá helyezte.

SZELEKTIVITASBAN,
HANGVISSZAADÁSBAN,
AMERIKA LEGSIKERÜLTEBB GYÁRTMÁNYA, A

COLUMBIA RÁDIO

VEZET!!!

Zsidót vertek a vonaton a revizionizmus ellenségei

Taub Jechiel margittai rabbi tragikus kálváriája. Kitépték a szakállát és veresreverték Kolozsvár és Csucsá között

Marghita-Margitta, december 5. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári antirevizionista miting nem folyt le olyan zavartalanul, mint ahogyan azt hitték. A városban nem került sor rendbontásra, de a gyűlés résztvevőinek egyrésze, miután Kolozsváron tüntetett a magyar revizionista mozgalom ellen, hazamenet antiszemita excessusokat rendezett a vonatokon. Jechiel Taub margittai rabbi, akit szerencsétlenségére december elsején ezen a vonalon vezetett keresztül utja, tragikus áldozata lett az excessusnak.

Taub margittai rabbi december elsején este hat órakor utazott keresztül személyvonattal Kolozsváron. Galiciából jött, ahol édesanyja temetésén vett részt. A kolozsvári állomáson felszálló utasok nagyrésze az antirevizionista miting résztvevőiből rekrutálódott. Ezek közül egy kis csoport, egy diák vezetése mellett azonnal hozzálátott az antirevizionista energiáknak a zsidóknak való levezetéséhez. Taub margittai rabbi és utitársát, Alter Szabó teucumegyei tanulmányt azonnal körülvették és előbb fe nyegtetni, majd verni kezdték őket. A szerencsétlenség a harmadik osztályú kocsiban történt. A zsidó utasoktól kérték védelmet. Öt katonát hajlandónak mutatkozott arra hogy megfelelő honorárium ellenében „elhárítsa“ a támadást.

Közül egy órán keresztül védték a katonák Taub rabbi és társának testi épségét, miután a honrariumot többibben is felemték. Egeresen járhatott a vonat, midőn a katonák kijelentették, hogy a „tuleróvel“ szemben kénytelenek „visszavonulni“. Erre a rohamcsapat akcióba lépett. Elloptatták a villanyt és a sötétben nekiestek a védtelen zsidó utasoknak: verték, ütötték és szakállukat tépték. A kalauz, akihez Taub rabbi segítségért for-

dult, érdeklőnekké jelentette ki magát ebben az ügyben... Bányfnyhadon a nagy zajra felszállt két szolgálatot teljesítő rendőr is, de ezek ugyancsak mint nézők akartak szerepelni a nagyszerű színjátékban. A támadók néha abba hagyták a verést, hogy ezután ujult erővel fogjanak hozzá. Minden állomáson ki akarták dobni a rabbit és utitársát, de ezt az utasok megakadályozták.

Valahányszor megállt a vonat, a két zsidónak torokszakadtából kellett kiáltaniuk: Eljen Cuzá! Eljen Zelea Codreanu! Eljen a román diák! Le az összes zsidókkal! A vadállati kegyetlenségű kintásnak az vetett véget, hogy közben a verekedés rendezői rendre leszálltak. Miután a vonat Csucsá elhagyta, a kalauz átvezette a két megtört, vérző embert a II. osztályban a vasúti ellenőr, aki guviszonyainkra szomorúan jellemző történet teljes legyen, nemsokára megjelent a II. osztályban a vasúti elelnőr, aki gunyos aposztrofálások között kidobta a II. osztályból a „III. osztályu“ utasokat.

Nagyvárada érkező, Taub Jechiel jelentést tett bántalmazásukról. Feljelentéséről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben meg van említve az is, hogy a rabbi 10.000 lejt érő bundája és perzsasapája eltűnt.

— Dániában csökeknék a marhaállományt. Kopenhágából jelentik: A dán mezőgazdasági szervezetek szövetsége elhatározta, hogy a huspiac tehermentesítésére és a vaj külföldi elhelyezési nehézségei miatt csökeknék a marhaállományt. Egyelőre 14 ezer szarvarmarhát fognak levágni és szertészilalás céljaira takarmánnyá feldolgozni.

Magyar Színház

Kedd, december 6. este fél 9-kor:

A kath. gimnázium dísztermében:

Megöltem egy embert

Rostand-premier.

Csütörtök, december 8-án este 9-kor:

A Magyar Színház épületében:

Amikor a kislányból nagy lány lesz

Operett-premier.

Varsóban szétverték és letartóztatták az antiszemita tüntetőket és verekedőket

Varsó, december 5. Az egyetemen és az egyetemi épület előterében újabb antiszemita verekedések voltak. A karhatalom közbelépése során néhány rendőr és több diák megsebesült. Sok diákot letartóztattak. Közülük harmincnégy gyorsított bírósági eljárás alá került. Az üzleti negyedben is voltak antiszemita tüntetések, amelyek később kormányellenes élt öltöttek. A tüntetőket a rendőrség szétverte és sokakat letartóztattak közülük.

Gandhi újra éhségsztrájkol

London, december 5. Bombayból jelentik, hogy Gandhi már a harmadik napja újra éhségsztrájkol. Éhségsztrájkja ezúttal az ortodox hinduk ellen irányul, akik nem akarnak eleget tenni a páriákkal létrehozott megegyezésnek és továbbra is a régi türelmetlenséggel kezelik ezt a kérdést. Gandhi nagyon gyenge és az utóbbi napokban több kilót lefogzott.

Herriot nem ismeri el Németország katonai egyenjogúságának elvét

Genf, december 5. Herriot közölte az angol kormányférfiakkal, hogy Franciaország nem fogadhatja el Norman Davis amerikai leszerelési főmegbízott közvetítő javaslatát és nem ismerheti el Németország katonai egyenjogúságának elvét.

A brassói diákkongresszus hétfői napja

Brasov-Brasó, december 5. A brassói diákkongresszusra tegnap éjjel 150 diák érkezett, akikről az állambiztonsági hivatal azon értesítést küldte, hogy kommunisták és céljuk zavart támasztani a kongresszuson. A 150 diákot ma délelőtt Câmpeanu, a diákszövetség elnöke és Madrea kolozsvári állambiztonsági vezérfelügyelő leigazolták. Ma reggel száz temesvári diák érkezett a kongresszusra, akik jegymelkít utaztak. A CFR közegyei jegyzőkönyvet vettek fel, azonban a diákok még az aláírás előtt eltávoztak a pályaudvarról. A kongresszussal kapcsolatban rendezővárs nem történt, a hatóságok kellő tapintattal járnak el. A kongresszus egyébként ma délelőtt folytatta tanácskozáseit.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77

Taxa postala
plătite in num.
No. 254.716 225

da Baron L. Pop (v.
Telefon: 9-77. El
Havonta 110, negy
évre 696, egészévr
földre: Havonta
félévre 5, egészév
dátések díjazás
KELET“ az erd
szidóság egyetlen
keink utányoma
rás megjelölésve

Vlad Aurel v

Hova vezet ben
érdi kétségbeeset
Vlad Aurel, a zás
Ki tudná kihán
ajajdonképpen a
ak? A konverzió.
z ellenzéki sorsb
eti parasztpárt c
Vlad Aurel álta
többi időben,
Sokat — és nem
Ploiestiben péld
őjog és a szabad
Le a választó
mert emiatt a bu
magókok kormány
Szabad így besz
titikusnak?
Egy igaz demo
De Vlad Aurel
Mert Vlad csak
amíg a konverzió
szászvárosi bankj

A békeengy
mentek

A béke földi an
sokból, hazugság
gyurt papírmassé
letörtek a képm
nyugtalan éjsza
— hazamentek.
Nyugodtan meg
Arra, hogy igazi
sakar — kár volt
pazarolni, hiszen
és a mögöttük la
egy évtizede ism
tott szemmel
utáni évek esem
képtelen huzavon
Es mégis inká
tragikusnak lehe
relési konferenci
frázisokkal el ne
Örvendetesnek
édekeltek népek t
zanságnak és a p
egy utolsó szikr
azt, hogy a cső
ferencia delegátó
vezérei — egy p
a népek békevá
kább bizonyultak
szergárok ére
Es ebben az
Herriot, a „rad
nem maradt M
Norman Dawis,
mögött.

Csak az egyik
keit védte, a m
kai, vagy a ném
A népek érde
fenyegető bor
lanatig sem vol
cia delegátusain
S amennyiben
szélték, ezalatt
tek, mely a fegy
latos. A problé
ban bontakozt
legyen-e Európ
Németország-e.
S mert minde
mindegyik elnye
sem akarta a p
pét vállalni: te
rencia eredmén
A butaság és
nása, hogy képi
s a momentáni
védelmen kiv
hogy saját tá
szemelőtt.
A leszerelési
azzal a célzatta
sági válság egy
atmosfera fes
bizonytalanság
sév, helyesebb
tassa át.
A konferenci
azt jelenti, hog
üdvözítő mód
enyhülés nem
kább azt jelent